

Budgetunderlag 2026–2028

Sveriges geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökning

Box 670, 751 28 Uppsala

tel: 018-17 90 00

e-post: sgu@sgu.se

www.sgu.se

Innehåll

Sveriges Geologiska Undersökning	1
Sammanfattning	5
Utgiftsområde 24 – Näringsliv	7
Anslag 1:8 Sveriges geologiska undersökning	7
Bättre förutsättningar för mineralnäringen	8
Främjandeuppdraget	8
Genomförande av EU-förordningen om kritiska råmaterial.....	10
Kapning av borrör från den statliga prospekteringen	12
Internationella uppdrag	12
Hållbar mineralutvinning och grundvatten– kunskap och vägledning för säkra tillståndprocesser	13
Bergsstatens mineralrättsregister	14
En snabbare grön omställning	15
Möjliggöra utveckling av CCS i Sverige.....	16
Tillstånd enligt lagen om kontinentalsockeln	19
Förordning om nettonollindustrin	19
Ett mer robust samhälle	21
SGU:s roll i totalförsvaret – Nationellt underlag för prioritering av Sveriges grundvattensresurser i kris och under höjd beredskap	21
SGU:s roll i totalförsvaret – Åtgärder för snabb förmågehöjning inom försörjningsberedskapen	23
SGU:s roll i totalförsvaret – åtgärder för snabb förmågehöjning inom marina verksamheten.....	24
Nationellt underlag som visar konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden i Sverige.....	26
Hantering av övergången från 2G- och 3G-näten för att säkerställa information om risk för vattenbrist.....	27
Säkerställa Sveriges genomförande av dricksvattendirektivet	28
Utveckling av insamling och förvaltning av grundvattendata.....	29
Sulfidförande berg- och jordmassor	31
Förstärkt geologisk kartläggning för robust samhällsplanering.....	32
En snabbare digital transformation	33

Säkerhet och säkerhetsskydd	33
Informations-, IT- och cybersäkerhet.....	34
Beredskapsmyndighet	35
En attraktivare myndighet	37
Gemensamma kostnader till följd av satsningar.....	37
Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning	38
Geovetenskaplig forskning.....	38
Anslag 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar.....	39
Utgiftsområde 20 – Allmän miljö- och naturvård.....	40
Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden.....	40
Sanering och återställning av förorenade områden där staten har ett ansvar	40
Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö.....	41
Vattenförvaltning	42
Avgiftsintäkter som disponeras.....	43
Övriga intäkter som disponeras	43
Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel.....	44
Utökad information.....	45
Anslagskredit på ramanslag	47
Förslag till disponibelt anslagssparande	47
Bemyndiganden	48
Verksamhetsinvesteringar	50
Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar	50

Sammanfattning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) överlämnar härmed budgetunderlag för 2026-2028. Budgetunderlaget innehåller förslag till finansiering av SGU:s verksamhet inklusive Bergsstaten, uppgifter om myndighetens investeringar, uppgifter om myndighetens avgiftsbelagda verksamhet samt förslag till bemyndiganden enligt 17 § första stycket anslagsförordningen (2011:233). Uppgifterna för 2026-2028 anges i 2025 års prisnivå.

I tabellerna på nästa sida sammanfattas SGU:s samlade finansieringsbehov utifrån den verksamhet som bedrivs idag med tillägg för de satsningar som föreslås och beskrivs närmare under de följande avsnitten i detta budgetunderlag. Till följd av samhällets ökande behov av geologisk information och kunskap inom samtliga verksamhetsområden föreslår SGU bland annat en utökning av förvaltningsanslaget (24 1:8).

SGU:s bedömning är att nuvarande förstärkning av förvaltningsanslaget är en förutsättning för att myndigheten ska kunna upprätthålla den kartläggande verksamheten under kommande år.

En stor del av de äskade förstärkningarna ställer krav på utökad låneram för kommande år, skulle förstärkningarna inte finansieras kommer behovet av utökad låneram minska.

Myndigheten har haft förmånen att ta emot flera riktade satsningar de senaste åren och för 2024 motsvarande dessa ca 40 procent av förvaltningsanslaget. SGU ser dock behov av finansiering för att hantera de ökade kostnader detta kräver i form av myndighetsgemensamt arbete och önskar att detta tas i beaktande vid framtida satsningar till myndigheten.

Belopp i tkr.	2025 Prognos	2026 Beräknad	2027 Beräknad	2028 Beräknad
Finansieringsbehov Utgiftsområde 24 – Näringsliv				
1:8 Sveriges geologiska undersökning, ap.1	391 082	613 456	715 189	678 134
1:9 Geovetenskaplig forskning, ap.1	5 923	5 923	5 923	5 923
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, ap.1	13 696	14 000	14 000	14 000

Belopp i tkr.	2025 Prognos	2026 Beräknad	2027 Beräknad	2028 Beräknad
Finansieringsbehov Utgiftsområde 20 – Allmän miljö- och naturvård				
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden, ap.3	85 000	100 000	100 000	100 000
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö, ap.2	9 000	9 000	9 000	9 000

Utgiftsområde 24 – Näringsliv

Anslag 1:8 Sveriges geologiska undersökning

ap.1 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

Anslaget får användas för SGU:s förvaltningsutgifter.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Förslag till utökning			
Bättre förutsättningar för mineralnäringen	120 000	128 000	123 000
En snabbare grön omställning	85 000	86 000	86 000
Ett mer robust samhälle	115 000	178 100	136 100
En snabbare digital transformation	12 500	14 500	16 500
En attraktivare myndighet	13 700	13 700	13 700
Summa	346 200	420 300	375 300
Investeringar (behov av låneram)			
Bättre förutsättningar för mineralnäringen	15 000		
En snabbare grön omställning	5 000		
Ett mer robust samhälle	23 000		
Summa	43 000		

Bättre förutsättningar för mineralnäringen

Summerande tabell: Bättre förutsättningar för mineralnäringen.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Förslag till utökning			
Främjandeuppdraget	90 000	93 000	93 000
EU-förordningen om kritiska råmaterial	12 000	12 000	12 000
Kapning av borrhör från den statliga prospekteringen	5 000	5 000	5 000
Internationellt arbete	3 000	3 000	3 000
Hållbar mineralutvinning och grundvatten – kunskap och vägledning för säkra tillståndprocesser	5 000	10 000	5 000
Mineralrättsregistret	5 000	5 000	5 000
Summa	120 000	128 000	123 000
Investeringar (behov av låneram)			
Uppdatering av flygplan och modernisering av instrumentering för att kunna leverera på regeringsuppdragen	15 000		
Summa	15 000		

Främjandeuppdraget

Bakgrund till äskandet

Geologisk information är avgörande för att attrahera prospekterings- och gruvinvesteringar. Erfarenheter från tidigare projekt, såsom Barentsprojektet (2011–2015), visar att statlig kartläggning direkt bidrar till en ökning av undersökningstillstånd. För varje krona som investeras i statlig kartläggning genereras i genomsnitt fyra kronor i prospekteringsinvesteringar.

Samtidigt visar den senaste rapporten Fraser Institute Annual Survey: Mining Companies att Sverige har tappat placeringar inom kategorin "Geologiska databaser" och nu rankas på plats 17, efter att ha varit på plats 13 år 2021 och 16 år 2020. Jämfört med konkurrentländer riskerar Sverige att hamna på efterkälken utan en fortsatt satsning på geologisk kartläggning.

I SGU:s regleringsbrev för budgetåret 2024 (KN2023/04612) beslutade regeringen om en årlig ökning av SGU:s anslag med 70 miljoner kronor under 2024–2026 för att stärka kartläggningen av malmpotentiella områden och främja mineralutvinning i Sverige. Syftet är att trygga försörjningen av kritiska råmaterial för samhället och den gröna omställningen. Resursbehovet ökar och SGU föreslår därför att höjningen blir permanent för att säkerställa fortsatt geologisk information för mineralnäringen.

EU:s gröna giv, industristrategin och den kritiska råmaterialakten fastslår att metaller och mineral är avgörande för klimatomställningen och strategisk säkerhet. Sverige har stor geologisk potential för att utvinna de råvaror som krävs för försvarsförmåga, batterier, elfordon och grön teknologi såsom vindkraft och solpaneler. En stärkt kartläggning av dessa resurser är central för att bygga hållbara värdekedjor.

Sekundära källor, återvinning och effektivare användning av metaller och mineral kommer inte att täcka hela framtidens behov. Därför behövs en ökad inhemsk råmaterialproduktion. För att möta detta krävs en djupare undersökning av mineralpotentialen med konkurrenskraftiga metoder, inklusive moderna geofysiska tekniker såsom flyggravimetri och TEM, samt analysmetoder för berggrund och mark, borrhning och 3D-visualisering. Den permanenta ökningen behövs för att vi ska kunna undersöka mineralpotentialen på tillräckligt stora djup och med de metoder som redan tillämpas i konkurrentländer, samt med tillräckligt stor volym.

Önskad finansiering

För att ytterligare stärka dessa insatser ansöker SGU om ett utökat anslag på 20 miljoner kronor för att ytterligare stärka kartläggningen av malmpotentiella områden och därigenom förbättra Sveriges konkurrenskraft inom prospektering. Genom att öka tillgången till geologisk information kan Sverige förbättra sin position i den globala prospekteringssektorn och säkerställa en stabil tillgång på kritiska råmaterial i linje med EU-förordningen om kritiska råmaterial.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Om finansieringen uteblir riskerar Sverige att tappa konkurrenskraft, missa investeringsmöjligheter, minska sin råvaruförsörjning och försvaga sin strategiska beredskap. Tillgången till inhemska råmaterial är avgörande för försvarsindustrin och den gröna omställningen. En investering i geologisk kartläggning är strategiskt viktig för att stärka Sveriges mineralnäring och bidrar till att Sverige kan positionera sig som en ledande aktör inom hållbar och innovativ mineralförsörjning.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Kartläggning av malmpotentiella områden	46 000	46 000	46 000
Utveckling av Mineralinformationskontoret i Malå	15 000	15 000	15 000
Näringsfrämjande	6 000	6 000	6 000
Mineraljakten	3 000	3 000	3 000
Kartläggning enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial	20 000	20 000	20 000
Avskrivningskostnad för investeringar		3 000	3 000
Summa	90 000	93 000	93 000
Investeringar (behov av låneram)			
Uppdatering av flygplan och modernisering av instrumentering för att kunna leverera på regeringsuppdragen	15 000		
Summa	15 000		

Genomförande av EU-förordningen om kritiska råmaterial

Den 11 april 2024 antog Europaparlamentet och rådet förordning (EU) 2024/1252 om inrättande av en ram för att säkerställa trygghet och hållbar försörjning av kritiska råmaterial. Förordningen medför ett antal nya skyldigheter för medlemsstaterna, varav flera tillfaller Sveriges geologiska undersökning (SGU). SGU ska bland annat upprätta nationella program och offentliggöra kartor över mineralförekomster enligt artikel 19, identifiera och rapportera projekt samt centrala marknadsaktörer inom värdekedjan för kritiska råmaterial enligt artikel 21, inrätta

en databas och analysera behovet av ytterligare åtgärder för dess genomförande enligt artikel 27 samt samordna och sammanställa medlemsstatsrapporten enligt artikel 45.

Särskilt samordningen och sammanställningen av medlemsstatsrapporten bedöms vara en omfattande uppgift som kräver ytterligare resurser. För detta arbete behöver SGU rekrytera en projektledare samt en biträdande projektledare/analytiker. Eftersom resursbehovet inte var fullt känt när SGU lämnade in sitt budgetunderlag för 2025–2027 i februari 2024, finns det idag ingen finansiering av dessa tjänster.

Önskad finansiering

För att säkerställa genomförandet av EU-förordningen om kritiska råmaterial (CRMA) äskar SGU om en ytterligare budgetförstärkning om 2 000 000 kronor för 2026–2028. Detta motsvarar rekrytering av en projektledare med relevant kompetens, rekrytering av en biträdande projektledare/analytiker samt övriga administrativa kostnader för projektets genomförande.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Om ytterligare finansiering inte tillförs riskerar SGU att inte kunna genomföra en fullständig och korrekt medlemsstatsrapportering enligt artikel 45. Rapporteringen kan försenas, vilket kan leda till att Sverige inte uppfyller sina skyldigheter enligt EU-förordningen. Det kan också innebära att resurser behöver omfördelas från andra prioriterade uppdrag, vilket kan påverka SGU:s övriga arbete negativt. Därför är en budgetförstärkning nödvändig för att SGU ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt CRMA och säkerställa en korrekt och tidsenlig rapportering till EU.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Införande av CRMA	10 000	10 000	10 000
Samordna medlemsstatsrapporten	2 000	2 000	2 000
Summa	12 000	12 000	12 000

Kapning av borrhör från den statliga prospekteringen

I Sverige har staten mellan 1923 och 1992 bedrivit prospekteringsverksamhet och provtagning. Vid dessa provtagningar har borrhör lämnats kvar i terrängen. Vedertaget arbetsätt har varierat lite under tidsperioden och beroende på år och sedvana är det mellan 0,1 och 1,0 meter av det rör som markerar borrhålet som än idag är kvarlämnat ovan mark. SGU har tidigare lämnat ett förslag till regeringen om en särskild insats för att såga av och försluta de ca 8 000 borrhör som lämnats kvar i terrängen efter den statliga prospekteringen. Ett 500-tal av dessa sågades av och förslöts under en särskild satsning för några år sedan, men ca 7 500 rör kvarstår. Borrhörarna som hämtats från dessa provtagningar finns i SGU:s borrhörarkiv vid mineralinformationskontoret i Malå. Borrhören är också upptagna i myndighetens borrhördatabas. På den tiden det bedrevs prospektering i statlig regi fanns inte de tekniska förutsättningarna för att ange borrhörens koordinater med samma exakthet som man kan idag, varför informationen dagens prospektörer hämtar hos SGU vad gäller koordinaterna för borrhören – och därmed resultatet av provborrningen, dvs. borrhörarna, inte alltid är av tillfredsställande exakthet och kvalitet. Det konkreta arbetet består i att i fält lokalisera borrhören, mäta in och vid behov korrigera de angivna koordinaterna för de genomförda provtagningarna samt att såga av och försluta rör som utgör en risk för till exempel rennäring och skogsbruk. I det arbete som genomfördes för några år sedan kunde SGU konstatera att det ibland finns kvarlämnat skrot i borrhörens närhet, vilket också kan tas omhand och åtgärdas i en miljövårdande insats. Även detta skrot innebär en risk för rennäring och skogsbruk.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Eftersom ansvarig utövare saknas kommer utebliven åtgärd avseende borrhören att kvarstå som en risk för andra näringsidkare och friluftsliv, och osäkerhet i koordinatsättning innebär osäkerhet vid tolkningsarbete för prospektörer.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Kapning av borrhör från den statliga prospekteringen	5 000	5 000	5 000
Summa	5 000	5 000	5 000

Internationella uppdrag

Under ett antal år har SGU, delvis på uppdrag av SIDA, delvis inom EU-finansierade uppdrag, bedrivit projekt som syftar till att öka kapaciteten inom mottagarländerns offentliga förvaltning avseende hållbar gruvnäring. Detta har i sig inte haft en direkt inverkan på näringslivsfrämjande nationellt i Sverige, men erfarenhetsmässigt har denna verksamhet bidragit till ett inflöde av kunskap som kan nyttjas även här. Som en följd av den europeiska kritiska råmaterialakten, där en av pelarna handlar om diversifierad import och där kommissionen tecknar strategiska partnerskap med ett antal nyckelnationer, och i ljuset av regeringens nya biståndspolitik har frågan om kapacitetsbyggande insatser på råmaterialområdet kommit att kraftigt aktualiseras. Sverige har ett gott rykte i de länder (i Afrika) där SGU idag bedriver projekt i mindre skala och för att

säkerställa att myndigheten har resurser att bedriva ackquisition och bevaka Sveriges och Europas intressen föreslås en 3 årig satsning för att kunna utöka verksamheten. För internationellt arbete äskar SGU om 3 miljoner kronor årligen för åren 2026–2028.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

En utebliven finansiering innebär att SGU kommer sakna möjlighet att bistå i regeringens biståndspolitik som i förlängningen kan innebära att svensk industri tappar mark mot andra konkurrentländer, det finns uppenbar därmed risk att SGU även fortsättningsvis kommer att bedriva internationella projekt (tjänsteexport) av begränsad volym, eller inte alls.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Utökad bemanning för internationellt arbete	3 000	3 000	3 000
Summa	3 000	3 000	3 000

Hållbar mineralutvinning och grundvatten– kunskap och vägledning för säkra tillståndprocesser

Förbättrad information om bakgrundshalter av kritiska metaller och mineral i grundvatten för effektiva, förutsägbara och säkra tillståndprocesser

Kunskapen om och förståelsen för i vilken utsträckning flera av de ämnen som av EU pekats ut som kritiska och/eller strategiska metaller och mineral förekommer i grundvatten, är kraftigt begränsad. Samtidigt finns stort behov från gruvindustrin att kunna beskriva sin påverkan på vattenmiljön för att kunna få miljötillstånd för sin verksamhet. Kunskapsluckan kan därför försena eller förhindra nya gruvprojekt. För att kunna erbjuda relevant information och vägledning i frågan, ser SGU ett stort behov av utökad kartläggning av kritiska och/eller strategiska metaller och mineral i grundvatten. Kartläggningen behöver dels utföras genom direkt provtagning, men, kan med fördel också utvecklas genom maskininläring, där samband mellan grundvattenkemiska, mark- och berggrundsgeokemiska data analyseras och används för att modellera fördelningen av halter på nationell och regional nivå.

Insamling av grundvattenanalyser bör genomföras från bland annat de områden som SGU genomför studier i vid den utökade satsningen som pågår inom mineralsidan. Ett sådant provtagningsnät kan bli grunden för framtagande av övervakningsprogram i områden/miljöer där det förekommit/förekommer gruvverksamhet eller potentiellt kommer att bli.

Vägledning för hantering av grundvattenfrågor vid gruvdrift

Det är viktigt att skyddet av grundvattenresurser beaktas vid gruvdrift och särskilt vid etablering av nya gruvor. SGU är föreskrivande myndighet för grundvattenfrågor inom vattenförvaltningen, och även ansvarig myndighet för miljömålet ”Grundvatten av god kvalitet”. SGU intar också en central roll i arbetet med att minska EU:s beroende av råmaterial från tredje land. Även om det handlar om naturligt förekommande ämnen i marken så kan en förändrad mänsklig aktivitet i

samband med gruvverksamhet eller andra åtgärder i gamla varphögar förändra tillgängligheten hos oönskade ämnen och påverka grundvattnets kvalitet. Det kan därmed bli svårare att uppnå såväl miljökvalitetsnormer för grundvatten som miljökvalitetsmålet som bland annat inkluderar dricksvattenkvalitet och påverkan av grundvatten på akvatiska system.

För att myndigheten ska kunna vägleda i grundvattenrelaterade frågor vid gruvdrift föreligger behov av kunskapsuppbyggnad kring kritiska och/eller strategiska metaller och mineral och möjligheten att ta del av den senaste forskningen och ges inblick i den tekniska utvecklingen. Detta kan innefatta kunskap om åtgärder som vidtas för att skydda grundvattnet i olika skeden, från provbrytning och etablering till drift och efterbehandling. Särskilt fokus kommer att ligga på att överföra erfarenhet från länder med liknande geologiska förhållanden eller klimat på de förutsättningar som råder i Sverige.

Önskad finansiering

För att säkerställa förbättrad information om bakgrundshalter av kritiska och/eller strategiska metaller och mineral i grundvatten och för att bygga upp den kunskap som krävs för att kunna vägleda i grundvattenrelaterade frågor vid gruvdrift, äskar SGU enligt nedan tabell.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Om finansiering för denna satsning uteblir kommer kunskapsluckorna kring förekomsten av kritiska och/eller strategiska metaller och mineral i grundvatten att kvarstå. Detta kan leda till försenade eller avbrutna tillståndsprocesser för nya gruvprojekt, vilket i sin tur kan hämma utvecklingen av en hållbar och konkurrenskraftig gruvnäring i Sverige. Kunskap om bakgrundshalter av naturligt förekommande ämnen och deras geografiska variationer i landet är ofta avgörande för hur olika gränsvärden ska fastställas och tillämpas för både yt- och grundvatten. Utan denna kunskap läggs hela ansvaret på verksamhetsutövaren, vilket gör tillståndsprocessen längre, dyrare och mer oförutsägbar. Bristen på uppdaterad information och vägledning kan dessutom försvåra arbetet med att säkerställa att rätt åtgärder vidtas för att skydda grundvattnet.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Framtagande av underlag och vägledning kring grundvatten och gruvdrift för säkra tillståndsprocesser	5 000	10 000	5 000
Summa	5 000	10 000	5 000

Bergsstatens mineralrättsregister

Inom SGU finns det särskilda beslutsorganet Bergsstatens som har till uppgift att handlägga ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral. Verksamheten finansieras av SGU:s förvaltningsanslag och SGU:s ledning ansvarar inför regeringen för att Bergsstaten tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet samt för att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt. Samhällets förändringstakt ställer högre krav på myndigheternas fortsatta digitalisering. Det kan konstateras att Bergsstatens handläggning i mycket hög utsträckning alltjämt är analog. Intresset för prospektering har under några år varit mycket lågt, men trenden har vänt med mer

än dubbelt så många ansökningar om undersökningstillstånd 2023 än 2022. Denna trend förväntas hålla i sig och innebär högre krav på en effektiv handläggning. SGU gör och behöver fortsatt göra stora investeringar för att förbli en modern och digital myndighet med bibehållet förtroende. Vad gäller ärendehandläggning är det Bergsstaten som har den största volymen ärenden och för att kunna möta behoven från avnämarna behöver digitaliseringen inom Bergsstaten accelerera för att kunna frigöra handläggningsresurser till mera värdeskapande arbetsuppgifter, såsom snabbare beslut, tydligare information och riktade kommunikationsinsatser. I takt med ett ökat tryck i frågorna ökar också behovet av korrekt och saklig information om den juridiska processen och rättigheter och skyldigheter. Bergsstaten har implementerat ett relativt nytt mineralrättsregister, men integrationer med andra system är svåra och det saknas ett regelrätt ärendehanteringssystem. IT-miljön har stora tekniska utmaningar då befintliga system, tekniska plattformar och arkitektur begränsar möjligheterna för ytterligare digitalisering. För att kunna införa ett helt digitalt ärendeflöde, från e-tjänster för sökande bolag till digitala delgivning, behöver ett större förändringsarbete inledas vad gäller IT-miljön. En förstudie initierades under 2025 och bedömningen är att Bergsstaten med moderna plattformar och mindre komplexa lösningar kan bedriva en mer effektiv verksamhet, få ökad flexibilitet i en föränderlig värld och lägre förvaltningskostnader. För att finansiera avskrivningskostnaden som uppstår till följd av investeringen, förvaltningskostnader av systemet samt utbildningsinsatser föreslår SGU en anslagsökning om 5 mkr för 2026–2028 för att säkerställa ett helt digitalt ärendeflöde för Bergsstatens handläggning av ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Om finansieringen uteblir riskerar digitaliseringen av bergsstatens handläggning att utebli vilket skulle innebära en risk att Sverige tappar konkurrenskraft och missar investeringsmöjligheter, då tid kommer att behöva läggas på administration istället mer värdeskapande aktiviteter både hos bergsstaten och bolagen.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Avskrivningskostnader för mineralrättsregistret	5 000	5 000	5 000
Summa	5 000	5 000	5 000

En snabbare grön omställning

Summerande tabell: En snabbare grön omställning

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskanden			

Geologisk lagring av koldioxid	71 000	72 000	72 000
Tillstånd enligt lagen om kontinentalsockeln	5 000	5 000	5 000
Förordning om nettonollindustrin (NZIA)	9 000	9 000	9 000
Summa	85 000	86 000	86 000
Investeringar (behov av låneram)	5 000		
Summa	5 000		

Möjliggöra utveckling av CCS i Sverige

I SGU:s regleringsbrev för budgetåret 2023 (N2022/02413) fick SGU i uppdrag att undersöka och utreda lämpliga platser för permanent lagring av koldioxid i Sverige samt analysera förutsättningarna för driften av lagringsplatserna. Uppdraget innebar en ökning av SGU:s förvaltningsanslag med ca 55 mkr per år under perioden 2023-2025. Syftet var att i Sverige motverka klimatförändringarna genom att fånga och lagra den koldioxid som emitteras av industrier, särskilt de energiintensiva industrier som har svårt att helt eliminera sina utsläpp, såsom cement- och stålproduktion. Mot bakgrund av att energiintensiva industrier stod för 17 % av de totala utsläppen av växthusgaser inom EU år 2019 är det absolut nödvändigt att avkarbonisera dessa för att uppnå klimatneutralitet i unionen. Tekniken med att fånga in och lagra koldioxid benämns ofta som CCS (Carbon Capture and Storage) och är en viktig del av Sveriges och EU:s klimatpolitik.

Under 2024 implementerade EU Net Zero Industry Act (NZIA) för att stödja industrin i dess omställning och för att öka tillverkningen av ren teknik i unionen. Trots en positiv utveckling står CCS-marknaden inför flera utmaningar, däribland en brist på tillgång till befintliga lagringsplatser för koldioxid. Detta utgör i dag ett stort hinder för den fortsatta utvecklingen av CCS inom unionen. EU behöver fler lagringsplatser och kommissionen har därför satt upp mål om att uppnå en årlig injekteringskapacitet på 50 miljoner ton koldioxid till år 2030. För att möta de ambitiösa målen i NZIA, är det viktigt att Sverige intensifierar sina insatser för att utveckla lagringsinfrastruktur för koldioxid. Utveckling av CCS skapar även nya jobb inom den gröna sektorn och det finns en stor marknad för utsläppshandel, där Sverige har goda förutsättningar att ta en betydande del av denna marknad. Försäljning av permanenta minusutsläpp har stor potential att bli en ny svensk exportindustri.

Önskad finansiering

En nyckelfaktor för att främja utvecklingen av koldioxidlagringsplatser i Sverige är att samla in och analysera data samt leverera nödvändiga geologiska tjänster. SGU äskar därför medel för fortsatt finansiering för vårt pågående CCS-uppdrag. Sedan projektets start har vi gjort betydande framsteg och uppnått flera viktiga mål men mycket arbete återstår för att Sverige ska kunna fortsätta bidra till EU:s mål. Vi får mycket positiv feedback och ser en ökad efterfråga från marknaden av våra tjänster inom CCS-sektorn. De resultat SGU producerar stimulerar

marknaden och hittills har en marknadsaktör inkommit med en ansökan om undersökningstillstånd för geologisk lagring av koldioxid i Öresunds-bassängen.

Vidare har pågående CCS-uppdrag resulterat i ny och värdefull geologisk information om berggrunden inom de områden på svenskt område som kan vara lämpliga för lagring av koldioxid i djupt liggande sandstensakvifärer. Detta gäller inte minst resultat från de utförda maringeologiska undersökningarna utanför Skånes kust samt kärnbörningarna på södra Gotland och i Sydvästra Skåne. Inom ramen för det pågående uppdraget görs främst en översiktlig bedömning av berggrundens egenskaper utifrån dessa resultat, men ytterligare utvärdering och komplettering behövs för att stärka tolkningen av möjliga lagringsplatser och de undersökta områdenas geologiska förutsättningar. I pågående uppdrag ingår inga undersökningar i Västerhavet men industrin signalerar nu ett strakt intresse även för detta område.

Vi är övertygade om att med fortsatt finansiering 2026–2028 kommer vi att kunna skapa bättre förutsättningar för CCS i Sverige med nya affärsmöjligheter och arbetstillfällen inom den gröna sektorn. För att genomföra våra planer behöver vi fortsatt finansiering för:

Fortsättning av kartläggning i sydöstra Östersjön: genomföra marinseismiska undersökningar i Östersjön, som uteblivit under 2023–2025 på grund av långa tillståndsprocesser som pågår för undersökningar till havs. De seismiska undersökningarna är nödvändiga för att kunna utröna utbredningen av den sandakvifer som SGU anser har högst potential och är den bäst lämpade för lagring av koldioxid i Östersjön. Dialoger med industrin visar på starkt intresse för geologisk data och CCS-lösningar inom detta geografiska område.

Kartlägga nya områden i Västerhavet som är mycket intressanta ur lagringskapacitetsperspektiv och som ligger i närheten till nya infrastruktursatsningar i Nordens största hub för koldioxidlagring, Hirtshals på norra Jylland. Identifiering av lämpliga platser för geologisk lagring av koldioxid i Västerhavet kan innebära en unik möjlighet för en snabb utveckling av en fungerande värdekedja (avskiljning, transport och lagring) för CCS i Sverige. För att förbättra SGU:s förmåga att samla in marin seismiska data finns det ett behov att köpa in ytterligare utrustning, specifik ytterligare marin streamer (400m).

Nya djupbörningar och landseismik: Resultaten från kärnbörningen 2024 i sydvästra Skåne gav ny, oväntad och svårtolkad information som behöver kompletteras med nya borrhålsdata för att en utvärdering av lagringsplatserna inom sydvästra Skåne och angränsande havsområden ska kunna göras. I dagsläget har vi inte underlag för att kunna utvärdera lämpligheten för en betydande del av Arnagergrönsandens utbredningsområde. Speciellt rör det sig om att kunna utvärdera dess utbredning och nettotjocklek som underlag för kapacitetsberäkningar i samband med modellarbetet med dynamiska injektions som baseras på dessa uppgifter.

Kompletterande analyser av berggrunden: Under 2023–2025 kommer fokus vara att få en så bra överblick som möjligt av främst de möjliga lagringsreservoarernas egenskaper. En stor mängd analyser har gjorts men inte i lika stor omfattning rörande takberggrundens egenskaper. Bland annat beroende på att det är kostnads- och tidskrävande analyser som inte till fullo hinner utföras inom rådande uppdrag. Dessutom kan ett urval av lämpliga analyser och intervall först göras efter att börningarna som utförs under 2025 slutförts och börningarna 2023 och 2024 börningar utvärderats baserat på de övergripande analyserna.

Dynamisk modellering: Vad som ytterligare kommer att krävas för en bedömning av lagringskapaciteten och olika spridningsscenarier och riskanalyser är så kallad dynamisk modellering utifrån erhållna data. Dessa rumsliga och tidbaserade modeller ger ett nödvändigt underlag för kommande beslut om potentialen för lagring på svenskt område. För detta krävs både en kompetensuppbyggnad, mjukvara och tid för genomförande som inte hinner utföras under 2023–2025 då fokus är att samla in underlagsdata.

Borrhålsdatabas: I samband med kartläggning, dynamisk modellering och övervakning kommer nya datamängder att samlas in och förvaltas på SGU. Insamling, lagring (bevarande) och tillhandahållande av data kommer att göras till en del av SGU:s datainfrastruktur. Det betyder att i de fall som data kan delas öppet så kommer data vara tillgängligt för näringsliv, forskare och allmänhet.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Prognosen är att vid utebliven finansiering upphör SGU:s arbete med att kartlägga och undersöka lämpliga platser för koldioxidlagring i Sverige. Myndigheten kommer inte kunna möta det starka intresset från industrin för geologiska data och CCS-lösningar. Vi som nation går miste om att ta till vara den lagringskapacitet som finns inom svenskt havsområde, som kan bidra till de nationella och europeiska klimatomställningsmålen. Sverige förlorar investeringar i grön teknik, kan inte positionera sig som en ledande aktör inom koldioxidlagring och går miste om marknadsandelar på den globala utsläppsmarknaden.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Maringeologisk kartläggning med seismik	35 000	35 000	35 000
Djupborrning och landseismik	13 000	13 000	13 000
Konsulttjänster	2 000	2 000	2 000
Geologkostnader	12 000	12 000	12 000
Mjukvara	4 000	4 000	4 000
Borrhålsdatabasen	5 000	5 000	5 000
Avskrivningskostnad för utrustning		1 000	1 000
Summa	71 000	72 000	72 000
Investeringar (behov av låneram)			
Utrustning till fartyg	5 000		

Summa	5 000		
-------	-------	--	--

Tillstånd enligt lagen om kontinentalsockeln

För att utforska eller utvinna naturtillgångar från kontinentalsockeln behövs tillstånd enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln. Tillståndsplikten omfattar även undersökning inför anläggande av vindkraftverk till havs samt nedläggande av kablar och ledningar på havsbotten. Som huvudregel prövar SGU frågor om tillstånd att utforska kontinentalsockeln. SGU bedriver även tillsyn enligt samma lag.

Under 2024 nådde inte SGU målnivån avseende handläggningstider för ärenden enligt kontinentalsockellagen. Samtidigt genomfördes under året rekryteringar av två maringeologer, en ärendehandläggare samt två jurister som helt eller delvis kommer arbeta dedikerat med ärendena.

I november 2024 avslog regeringen 13 ansökningar om havsbaserad vindkraft i Östersjön. Även om inströmningen av ärenden enligt kontinentalsockellagen minskade under 2024 kvarstår den på en hög nivå. Vidare kan det antas att fler projekt under de kommande åren går in i projekteringsfaser som innefattar mer ingripande undersökningar, vilket innebär mer omfattande prövningar och större tidsåtgång per ärende.

I december presenterade Utredningen om havsbaserad vindkraft (SOU 2024:89) sina förslag i *Vindkraft i havet – En övergång till ett auktionssystem*. SGU bedömer inte att förslagen, om de genomförs, skulle innebära någon påtagligt minskad belastning på myndigheten.

Konsekvenser av utebliven finansiering

Med fortsatt finansiering bedömer SGU att målnivån för handläggningstider enligt kontinentalsockellagen kommer att nås under de kommande åren såvida inga större förändringar sker gällande förutsättningarna i vindkraftbranschen. Skulle finansieringen däremot utebli eller minska kommer däremot målnivån sannolikt inte kunna nås. Befintlig finansiering kommer även möjliggöra för SGU att arbeta mer aktivt med tillsynen över dessa verksamheter, vilket inte skulle vara fallet om finansieringen minskar.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Handläggning av KSL-ärenden	5 000	5 000	5 000
Summa	5 000	5 000	5 000

Förordning om nettonollindustrin

EU:s förordning om nettonollindustrin (EU) 2024/1735 (NZIA) trädde i kraft den 29 juni 2024. SGU ska vara den behöriga myndigheten i Sverige för erkännande av så kallade strategiska nettonollprojekt enligt förordningen. SGU ska även fullgöra de skyldigheter om offentliggörande av data som anges i artikel 21.1 i förordningen. Slutligen ska SGU utreda möjligheterna till

regelförenklningar. För att SGU ska kunna genomföra detta behövs bl.a. resurser i form geologer, IT-personal och jurister.

SGU anser att de medel på 9 miljoner kr årligen som aviserats i regeringens budgetproposition är rimliga och bör kvarstå. Det är oklart hur många ansökningar om strategiska nettonollprojekt som kommer att inkomma. Därmed kan framtida äskanden om tillskott inte uteslutas.

Konsekvens av utebliven finansiering

Utan en stabil och långsiktig finansiering riskerar Sverige att inte uppfylla kraven enligt förordningen. Ansökningar om att bli ett strategiskt nettonollprojekt behöver hanteras skyndsamt för att uppfylla förordningens krav. Då krävs att det finns resurser att arbeta med detta. SGU:s arbete i dessa frågor är fortfarande i sin linda och myndigheten arbetar med att bygga kapacitet och rutiner och då behövs robust och säkerställd finansiering. Därutöver behövs finansiering för att uppnå kraven i förordningen om tillgängliggörande av data som utöver geologer också kräver IT-resurser.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Förordning om nettonollindustri	9 000	9 000	9 000
Summa	9 000	9 000	9 000

Ett mer robust samhälle

Summerande tabell: Ett mer robust samhälle

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskanden			
SGU:s roll i totalförsvaret – Sveriges grundvattenresurser	4 000	8 000	8 000
SGU:s roll i totalförsvaret – Försörjningsberedskap	40 000	62 000	22 000
SGU:s roll i totalförsvaret – Marina verksamheten	23 000	52 000	52 000
Konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden i Sverige	5 000	8 000	8 000
Övergången från 2G- och 3G-näten för att säkerställa information om risk för vattenbrist	1 000	4 100	3 100
Säkerställa Sveriges genomförande av dricksvattendirektivet	2 000	2 000	2 000
Utveckling av insamling och förvaltning av grundvattendata	5 000	4 000	3 000
Sulfidförande berg- och jordmassor	20 000	23 000	23 000
Förstärkt geologisk kartläggning för robust samhällsplanering	15 000	15 000	15 000
Summa	115 000	178 100	136 100
Investeringar (behov av låneram)			
SGU:s roll i totalförsvaret – Försörjningsberedskap	5 500		
SGU:s roll i totalförsvaret – Marina verksamheten	5 500		
Övergången från 2G- och 3G-näten för att säkerställa information om risk för vattenbrist	12 000		
Summa	23 000		

SGU:s roll i totalförsvaret – Nationellt underlag för prioritering av Sveriges grundvattensresurser i kris och under höjd beredskap

Sveriges dricksvattenförsörjning är utpekad som särskilt prioriterad för satsningar inom krisberedskap och för totalförsvaret. Grundvattnet är en av Sveriges viktigaste källor för dricksvatten. Ungefär 270 av Sveriges 290 kommuner är helt eller delvis beroende av grundvatten för den allmänna vattenförsörjningen eller har minst 1 000 bostäder med enskild vattenförsörjning. Grundvattnet utgör en stabil resurs för dricksvattenproduktion jämfört med ytvatten då det ofta har en stabil kvalitet och är mindre känsligt för kontaminering. I dagsläget

saknas tillräckligt underlag för hur den samhällsviktiga resursen grundvatten ska prioriteras i kris och under höjd beredskap. Detta kan leda till saktfärdiga och felaktiga prioriteringar och en låg förmåga att identifiera och säkra alternativa råvattenresurser under kris och höjd beredskap då dricksvattenförsörjningen utsätts för stora påfrestningar och hårda prioriteringar av användningen måste genomföras. För att kommuner, regioner och myndigheter ska kunna prioritera nyttjandet av Sveriges grundvattenresurser vid kris eller krig behövs ny och förbättrad information samt strategiska kartor som visar hur Sveriges grundvattensresurser bäst kan nyttjas ur ett nationellt perspektiv.

SGU har, genom sitt förvaltningsuppdrag inom grundvatten, en unik kompetens, tillgång till nationella data och säkra IT-lösningar för att kunna ta fram nödvändigt planeringsunderlag inför kris och höjd beredskap för nationell prioritering av Sveriges grundvattenresurser. Ett av SGU:s bidrag till totalförsvaret är att tillhandahålla information för att säkerställa tillgången till grundvatten för samhällsviktig verksamhet. SGU äskar därför medel för att ta fram de underlag som krävs för att ta fram nationell information som bland annat visar var det finns alternativa råvattenresurser och som pekar ut strategiskt viktiga grundvattenresurser på nationell nivå. Informationen och kartorna skulle öka kommunernas, regionernas och myndigheternas förmåga att säkerställa en tryggare vattenförsörjning vid kris och under höjd beredskap. Detta skulle på ett avgörande sätt höja samhällets försörjningsförmåga för dricksvatten. Arbetet innebär en nära samverkan med beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten.

Önskad finansiering

För att säkerställa den nationella informationen och det expertstöd som krävs för att identifiera och säkra alternativa råvattenresurser och för att prioritera den samhällsviktiga resursen grundvatten i krissituationer och under höjd beredskap äskar SGU enligt nedan tabell.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Om finansiering uteblir riskerar samhället att stå utan den nödvändiga nationella informationen och det expertstöd som krävs för att identifiera och säkra alternativa råvattenresurser och för att prioritera den samhällsviktiga resursen grundvatten i krissituationer och under höjd beredskap. Utan dessa nationella underlag för grundvattenresurser kan Sverige inte avsevärt höja samhällets försörjningsförmåga för dricksvatten och säkerställa en robust och motståndskraftig vattenförsörjning vid en kris.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Nationellt underlag för prioritering av Sveriges grundvattensresurser i kris och krig	4 000	8 000	8 000
Summa	4 000	8 000	8 000

SGU:s roll i totalförsvaret – Åtgärder för snabb förmågehöjning inom försörjningsberedskapen

Flertalet utredningar fastslår att det försämrade säkerhetsläget och omvärldsutvecklingen i övrigt gör att det brådskar med att säkerställa Sveriges försörjningsberedskap. Som ett led i att nå målet för det civila försvaret behöver nödvändig försörjning av kritiska varor och tjänster för totalförsvarets behov samt utrikeshandel upprätthållas vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Förmågan att upprätthålla export och import, även under höjd beredskap, är central för ett lands försvarsförmåga. I Sverige är sjöfart det främsta trafikslaget för export och import av varor], inte minst för den för svensk ekonomi viktiga mineralnäringen. LKAB bidrog exempelvis med 7,6 miljarder till staten 2023, utöver inkomst från skatter och avgifter, och totalt bidrog det svenska gruvklustret med 3% av Sveriges BNP år 2023.

En av SGU :s viktigaste uppgifter inom det civila försvaret är sannolikt att stärka den svenska försörjningsberedskapen genom att säkerställa tillgången på material från bland annat gruvnäringen. Myndighetens expertområde inkluderar bland annat kunskap om befintliga gruvor samt potentiella nya fyndigheter, men för att upprätthålla de samhällsviktiga funktioner dessa mineral bidrar till måste hela transportkedjan upprätthållas. Transport från hamnar och genom farleder är en kritisk del av kedjan men utgör samtidigt mål för antagonistiska angrepp.

SGU föreslår därför att i beredskapssyfte utföra maringeologisk kartläggning av ett antal, för försörjningsberedskapen viktiga hamnar, och ta fram en nationell beredskapsplan. Denna skulle innehålla nödvändigt underlag i det fall exempelvis muddring skulle behövas för att återställa angripna hamnar och farleder eller för att snabbt öppna nya hamnar och farleder som identifierats och utretts på förhand. Den maringeologiska information som krävs för detta innefattar bland annat nuvarande djup, bottenens beskaffenhet, typ av sediment och tjocklek på dessa samt halten miljögifter i området. Information som tar tid att samla in och som i fredstid krävs för en miljökonsekvensbeskrivning och geoteknisk bedömning innan större hamn- eller farledsarbete utförs. En nationell maringeologisk beredskapsplan för hamnar skulle korta återställningstiden betydligt och höja förmågan inom försörjningsförmågan på ett avgörande sätt.

Ett sådant arbete kräver samverkan med beredskapssektorn Transporter samt med Försvarsmakten och MSB. SGU:s maringeologiska verksamhet har en unik förmåga att ta fram detta kritiska underlag genom framsynta tidigare investeringar i den utrustning, kunskap och säkra IT-lösningar som krävs för att utföra dessa nödvändiga beredskapshöjande maringeologiska undersökningar.

Önskad finansiering

SGU önskar finansiering för att i beredskapssyfte utföra maringeologiska undersökningar i ett antal för försörjningsberedskapen viktiga hamnar. Arbetet genomförs i samverkan med beredskapssektorn Transporter samt med Försvarsmakten och MSB. För detta ändamål äskar vi medel enligt nedan tabell.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utan att investera i dessa maringeologiska undersökningar kan Sverige inte avsevärt höja sin försörjningsberedskap och säkerställa en robust och motståndskraftig transportinfrastruktur i händelse av kris.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Kartläggning, analys av insamlade data, samordning av beredskapsplan med beredskapssektorn transport och Försvarmakten	40 000	60 000	20 000
Avskrivningskostnad för kompletterande system		2 000	2 000
Summa	40 000	62 000	22 000
Investeringar (behov av låneram)			
Investeringskostnad för kompletterande system som ger förmågeförsäkring, IT-säkerhet, kalibreringar och underhåll.	5 500		
Summa	5 500		

SGU:s roll i totalförsvaret – åtgärder för snabb förmågehöjning inom marina verksamheten

Riksdagen har fastslagit att det militära och civila försvaret behöver utvecklas samordnat och att det behövs en sammanhållen planering för totalförsvaret. Eftersom beroendet mellan civilt och militärt försvar påverkar den samlade förmågan i totalförsvaret är det viktigt att uthålligheten och förmågan till ömsesidigt stöd stärks. SGU äskar medel för att i samverkan med Försvarmakten och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) framställa specifika maringeologiska kartor designade efter identifierade behov. Framtagandet av dessa kartor kommer att innebära en omedelbar förmågehöjning inom totalförsvaret med fokus på Försvarmaktens marina verksamhet.

Maringeologisk information av god kvalitet utgör kritiskt underlag för att uppnå en robust infrastruktur för undervattenskablar för kommunikation och energiförsörjning, sjöfarten samt för Försvarmaktens marina verksamhet. Detta gäller inte minst i de havsområden som ännu inte karterats eller områden som karterats med äldre teknik. Maringeologisk information behövs bland annat för att bestämma ljudets utbredning under vattenytan och högupplösta och moderna kartor vilket ger en stridsfördel genom informationsövertag i undervattensdomänen. SGU:s information ger därmed ett taktiskt övertag och ökar försvarsförmågan vid marina operationer.

SGU har, sedan slutet av 1960 talet bedrivit maringeologisk kartläggning av svenska havsområden. Kartläggningen grundar sig i mycket på hydroakustiska mätningar, såväl vattendjupsbestämning som bottenyteavsökande mätningar och bottenpenetrerande mätningar. Mätresultaten kalibreras och kontrolleras med hjälp av sedimentprovtagning vid platser utvalda på grundval av preliminärtolkade mätdata. Instrumentering, instrumentinställningar,

mätlinjetäthet och provtagningstäthet anpassas till syftet med undersökningen och till de geologiska förhållandena inom undersökningsområdet. SGU förfogar över undersökningsfartyget S/V Ocean Surveyor, och undersökningsmotorbåten S/V Ugglan som används i grundare farvatten. SGU:s maringeologiska verksamhet har över åren byggt upp en unik maringeologisk förmåga genom framsynta tidigare investeringar i den utrustning, kunskap och inte minst de säkra IT-lösningar som krävs för att utföra maringeologiska undersökningar eftersom maringeologisk information i allt högre utsträckning omfattas av försvarssekretess. För att ytterligare höja kvaliteten på de maringeologiska kartorna ämnar SGU nyttja Sjöfartsverkets batymetriska djupmodeller vilka bör ställas till förfogande.

Önskad finansiering

SGU önskar finansiering för framtagande av maringeologiska kartor för en förmågehöjning inom totalförsvaret med fokus på Försvarsmaktens marina verksamhet. Genom att öka tillgången på maringeologisk information får Sverige ett taktiskt övertag och försvarsförmågan vid marina operationer ökar. För detta ändamål äskar vi enligt nedan tabell.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Sverige och Europa behöver stärka sin försvarsförmåga, speciellt i Östersjön och i undervattensdomänen. Utan att investera i dessa maringeologiska undersökningar kan Sverige inte avsevärt höja sin strategiska och taktiska försvarsförmåga vid marina operationer. Tillgång på marina data ger ett strategiskt övertag mot främmande makt i händelse av kris eller krig.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Projektledning, samt framtagande av standardprodukt för totalförsvarets behov i samverkan med Försvarsmakten och FOI samt kartframställning och testning.	10 000	1 000	1 000
Avskrivningskostnad för kompletterande system som ger förmågeförsäkring, IT-säkerhet, kalibreringar och underhåll.		2 000	2 000
Insamling av maringeologisk data inklusive tolkning	13 000	49 000	49 000
Summa	23 000	52 000	52 000
Investeringar (behov av låneram)			
Investeringskostnad för kompletterande system som ger förmågeförsäkring, IT-säkerhet, kalibreringar och underhåll.	5 500		
Summa	5 500		

Nationellt underlag som visar konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden i Sverige

Information om grundvatten i ett förändrat klimat är avgörande för Sveriges klimatanpassning och krisberedskap. Den utgör en grundläggande förutsättning för att kunna hantera utmaningar som vattenbrist, torka, förändringar i vattenkvalitet och markstabilitet. Genom regeringsuppdragen under 2024 och 2025, som syftar till att analysera grundvattenmagasinens robusthet och utsatthet för klimatförändringar, har viktig grundläggande kunskap tagits fram om grundvatten i ett förändrat klimat.

Klimatanpassning av samhället kan medföra mycket stora kostnader, och beroendet av grundvatten samt de geologiska förhållandena varierar mycket mellan olika delar av Sverige. Det är därför nödvändigt att genomföra konsekvensanalyser baserade på resultaten från regeringsuppdragen under 2024 och 2025 för olika typer av grundvattenmagasin, delar av Sverige och olika samhällssektorer som vattenförsörjning, livsmedelsförsörjning, näringslivsutveckling och infrastruktur. Syftet med konsekvensanalyserna är att förbättra kunskap och underlag för prioritering och optimering av klimatanpassningar.

För att kunna genomföra detta äskar SGU medel för att utveckla sitt arbete med modeller, konsekvensanalyser och handledningar. Syftet är att ta fram nationella underlag som på ett avgörande sätt stärker kommunernas, regionernas, myndigheternas och näringslivets kapacitet att hantera nya grundvattenförhållanden i ett förändrat klimat. Arbetet kommer delvis utföras genom att använda grundvattenmodeller och att ta fram nya detaljerade kartunderlag för saltvattenrisk och grundvattennivåer på en angiven position med hjälp av AI.

För att stärka arbetet med torka och vattenfördelning avser SGU även att delta som partner i projektet Tidigt varningssystem för torka och rättvis vattenfördelning, vilket ingår i SMHI:s budgetunderlag för 2026–2028. Projektets fokus är att utveckla utbudet av långtidsprognoser (>10 dygn) och att anpassa dessa efter respektive målgrupps behov, såsom allmänheten, myndigheter och privata samhällsaktörer. För SGU innebär projektet förbättringar i prognostisering av grundvattennivåer och vattenbrist, vilket i sin tur stärker samhällets robusthet.

Önskad finansiering

För att ta fram nationella underlag som visar konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden i Sverige och som på ett avgörande sätt stärker kommunernas, regionernas, myndigheternas och näringslivets kapacitet att hantera nya grundvattenförhållanden i ett förändrat klimat äskar SGU enligt nedan tabell.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utebliven finansiering innebär att Sverige saknar nödvändiga analyser och modeller för att hantera konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden. Utan denna kunskap försvåras klimatanpassning och krisberedskap, vilket ökar risken för till exempel vattenbrist, försämrad vattenkvalitet och markstabilitetsproblem. Avsaknaden av konsekvensanalyser för olika delar av Sverige och samhällssektorer som vattenförsörjning, livsmedelsproduktion och infrastruktur leder till sämre beslutsunderlag och ineffektiva anpassningsåtgärder. Bristfälliga underlag försvagar kommuners, regioners och näringslivets förmåga att identifiera och förebygga risker som kopplar till låga eller höga grundvattennivåer och förändrad vattenkvalitet. Detta ökar samhällets sårbarhet och kostnader vid klimatrelaterade kriser.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Nationellt underlag som visar konsekvenserna av förändrade grundvattenförhållanden i Sverige	5 000	8 000	8 000
Summa	5 000	8 000	8 000

Hantering av övergången från 2G- och 3G-näten för att säkerställa information om risk för vattenbrist

SGU mäter grundvattennivåer med instrument (nivåloggrar) över hela landet. Detta är en förutsättning för att kunna tillhandahålla information om risk för vattenbrist, på både kort och lång sikt. Informationen ger länsstyrelser, kommuner samt dricksvatten- och livsmedelsproducenter bättre möjligheter att planera för och motverka störningar i produktion och försörjning vid situationer med vattenbrist. Mätningarna används också som referensnivåer för till exempel tillståndsansökningar och uppföljning inom infrastrukturprojekt och täktverksamhet.

För att SGU ska kunna tillhandahålla informationen behövs grundvattennivåmätningar från mätstationer i opåverkade områden med en god geografisk och geologisk fördelning. Samtliga dessa mätstationer måste ha en tidsserie på minst fem år och grundvattennivåerna ska mätas dagligen. För att tillhandahålla referensnivåer samt kontrollera och verifiera SGU:s information om risk för vattenbrist på kort sikt krävs dessutom dagliga uppdateringar av de uppmätta grundvattennivåerna vilket SGU:s nuvarande system uppfyller. SGU:s system startades 2010 och är beroende av 2G- och 3G-näten, vilka troligen kommer att släckas i Sverige i slutet av 2026.

Om inga åtgärder vidtas kommer nedläggningen av 2G- och 3G-näten att få stora konsekvenser för SGU:s insamling och tillhandahållande av grundvattennivåer och SGU:s information om risk för vattenbrist på både kort och lång sikt. För att hantera detta krävs finansiering för ett nytt IT-system och cirka 300 nya instrument som är kompatibla med framtidens system, såsom 4G, för de mest prioriterade mätstationerna. I övriga mätstationer kommer de befintliga instrumenten användas, men de måste då hanteras manuellt vilket det nya IT-systemet också behöver hantera.

Önskad finansiering

För att hantera övergången från 2G- och 3G-näten och säkerställa tillhandahållande av aktuella grundvattennivåmätningar och informationen om risk för vattenbrist äskar SGU medel enligt tabell nedan.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utebliven finansiering innebär att SGU inte kan framtidssäkra sina mätinstrument (loggrar) och system efter 2026. I praktiken skulle detta leda till att det inte längre finns aktuell information om uppmätta grundvattennivåer, vilken används för referensändamål och för att bedöma risken för vattenbrist på kort sikt. Dessutom skulle det totala antalet mätstationer som används för analys av vattenbrist på längre sikt minska kraftigt. Konsekvensen blir att länsstyrelser, kommuner samt

dricksvatten- och livsmedelsproducenter får sämre förutsättningar att planera för och hantera vattenbrist.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Avskrivningskostnad för nytt IT-system för grundvattennivåövervakning, avskrivning 3 år.		1 800	1 800
Avskrivningskostnad för systemkomponenter (nivåloggrar), avskrivning 5 år		1 300	1 300
Installation av externa systemkomponenter (nivåloggrar)	1 000	1 000	
Summa	1 000	4 100	3 100
Investeringar (behov av låneram)			
Nytt IT-system för grundvattennivåövervakning	5 500		
Inköp av externa systemkomponenter (nivåloggrar)	6 500		
Summa	12 000		

Säkerställa Sveriges genomförande av dricksvattendirektivet

För att säkerställa att Sverige uppfyller kraven i det nya dricksvattendirektivet genom de förändringar som införts i vattenförvaltningsförordningen (2004:660), föreslår SGU en långsiktig finansiering om 2 miljoner kronor per år.

Av SGU:s regleringsbrev för 2025 framgår att myndigheten ska redovisa vidtagna åtgärder och resultat när det gäller arbetet med de uppgifter som tillkommit som en följd av Sveriges genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten (omarbetat), det nya dricksvattendirektivet. Via ändringar i vattenförvaltningsförordningen (2004:660) som trädde i kraft i mars 2024 så beskrivs SGU bemyndiganden att ta fram föreskrifter för genomförandet av grundvattenrelaterade delar i artikel 8 i det nya dricksvattendirektivet. Detta omfattar riskbedömning och riskhantering avseende tillrinningsområden för uttagspunkter för dricksvatten.

Under 2024 har SGU:s föreskrifter om riskbedömning respektive övervakning uppdaterats som en del i genomförandet nya dricksvattendirektivet. Under 2025–2026 planeras ny föreskrift om riskhanteringsåtgärder samt uppdaterad föreskrift om redovisning av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram där återstående grundvattenrelaterade delar i artikel 8 i det nya dricksvattendirektivet genomförs. Dessutom publiceras vägledning inom samtliga dessa områden löpande med tonvikt på perioden 2026–2027.

De regionala vattenmyndigheterna samt länsstyrelserna är de som genomför artikel 8 i nya dricksvattendirektivet i praktiken genom att följa SGU:s föreskrifter och vägledning vad gäller de grundvattenrelaterade delarna. Under innevarande förvaltningscykel 2022–2027 har man varit tvungen att använda befintliga underlag för att kunna hålla tidplanen. Men i nästa cykel, 2028–2033 förväntar SGU att ett betydligt mer detaljerat underlag om t.ex. tillrinningsområden för uttagpunkter för dricksvatten kommer att efterfrågas. Detta innebär att betydligt mer av SGU:s geologiska data och expertkunskap kommer att komma till användning. Läger man till behovet att löpande ajourhålla föreskrifter och vägledningar i nära samverkan med andra myndigheter samt bevaka rättsutvecklingen på EU-nivå så motiverar det en fortsatt långsiktig finansiering med 2 milj kr per år.

Önskad finansiering

För att säkerställa att Sverige uppfyller kraven i det nya dricksvattendirektivet, äskar SGU 2 miljoner kronor per år under perioden 2026–2028.

Konsekvenser vid utebliven finansiering:

Utebliven finansiering skulle få flera negativa konsekvenser som påverkar såväl genomförandet av direktivet som säkerställandet av en trygg och hållbar dricksvattenförsörjning. Utan den föreslagna finansieringen riskerar SGU att inte kunna tillhandahålla det fördjupade underlag och den expertkunskap som de regionala vattenmyndigheterna och länsstyrelserna behöver för det praktiska genomförandet av artikel 8, vilket kan leda till brister i riskbedömning och riskhantering. Utan långsiktig finansiering blir det också svårare att ajourhålla föreskrifter och att ta fram vägledningar samt att samverka med andra myndigheter. Detta kan leda till en bristande harmonisering mellan olika aktörer, vilket försvårar ett enhetligt och effektivt genomförande av direktivet. Dessutom försvagas möjligheten att bevaka rättsutvecklingen på EU-nivå och anpassa de svenska regelverken i takt med eventuella förändringar.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Framtagande av nya föreskrifter, uppdatering av befintliga, framtagande av vägledningsmaterial, utbildningsinsatser samt löpande samverkan på EU- och nationell nivå i råvatten- och dricksvattenfrågor	2 000	2 000	2 000
Summa	2 000	2 000	2 000

Utveckling av insamling och förvaltning av grundvattendata

Inom SGU:s uppdrag som förvaltningsmyndighet för grundvatten behöver vi bland annat ha tillgång till dricksvattenleverantörernas data om vattenkvalitet i råvatten och uppgifter om vattenuttag och återföring av grundvatten. Livsmedelsverket och SGU har i ett regeringsuppdrag

(LI2023/02884, LI2023/00381 delvis) föreslagit ett nationellt system för insamling och lagring av råvattendata och dricksvattendata. Det är av nationell betydelse att ett sådant system tas fram utifrån att flera myndigheter behöver uppgifterna för att följa upp miljösituationen i Sverige, uppfylla krav i flera direktiv samt trygga dricksvattenproduktionen och beredningsplaneringen. SGU vill därför lyfta det övergripande behovet av att hitta en finansiering till ett sådant nationellt system.

I väntan på att ett nationellt heltäckande system kan realiseras äskar SGU medel för att hitta en lösning som säkrar tillgången till de data som är nödvändiga för myndighetens uppdrag och som ersätter det nuvarande Vattentäktsarkivet. En sådan lösning för insamling är inte tänkt att ersätta det nationella system som föreslagit i regeringsuppdrag (LI2023/02884, LI2023/00381), utan ska utgå från att förenkla en framtida helhetslösning.

För att hitta kostnadseffektiva metoder för en ändamålsenlig insamling behövs först en fördjupad analys för att identifiera vilka datamängder som är helt nödvändiga för att myndigheten ska kunna utföra sina författningsreglerade uppgifter. Det behövs också bedömning av hur befintliga system och tekniska lösningar kan svara upp mot dessa behov. För en säker hantering behöver bland annat frågor kring medgivanden från laboratorier och behovet av och möjligheterna att hantera sekretessreglerade uppgifter utredas. Efter analysarbetet tas en prototyp fram och ett pilottest genomförs för insamling av data via befintliga system för datalagring och tekniska lösningar

Under tiden som en ny lösning för insamling utreds och utvecklas krävs fortsatt förvaltning av Vattentäktsarkivet för att hantera befintliga data om vattentäkter och råvattenkvalitet som rapporterats in. När en ny lösning är på plats behöver även avveckling av Vattentäktsarkivet genomföras. Kostnaden för detta arbete uppskattas till 2 miljoner kronor årligen fram till dess att en ny lösning för insamling har tagits i drift.

Önskad finansiering

För att säkerställa tillgången till data om grundvattnets kvalitet och uppgifter om vattenuttag och återföring av grundvatten som är nödvändiga för myndighetens uppdrag, äskar SGU 5 miljoner kronor för år 2026, 4 miljoner kronor för år 2027 och 3 miljoner kronor för år 2028.

Konsekvenser vid utebliven finansiering:

Utan finansiering riskerar SGU att inte kunna upprätthålla tillgången till nödvändig information om grundvattnets kvalitet och uppgifter om vattenuttag och återföring av grundvatten. Bristen på denna information skulle begränsa SGU:s förmåga att tillhandahålla kunskap och data om grundvattenkvalitet, utveckla bedömningsgrunder, fastställa relevanta tröskelvärden inom vattenförvaltningen och beräkna vattenbalanser för grundvattenmagasin. Därmed skulle SGU:s möjligheter att bidra till en tryggare vattenförsörjning och ett robust samhälle avsevärt försämrats.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Analys av datamängder och tekniska lösningar samt framtagande av prototyp och genomförande av pilottest	3 000	2 000	

Förvaltning av befintliga data i Vattentäcksarkivet, inklusive avveckling	2 000	2 000	1 000
Permanent anslagshöjning för insamling och förvaltning via befintliga system och tekniska lösningar			2 000
Summa	5 000	4 000	3 000

Sulfidförande berg- och jordmassor

Utmaningarna med svavelhaltig, sulfidförande berggrund är flera och konsekvenserna av de situationer som uppstått kring hantering och beslut rörande sulfidbergmaterial är enligt många aktörer omfattande. I samband med infrastrukturs- och bostadsbygganden losshålles stora bergmaterialmängder. I Stockholms län bedöms årligen 16 miljoner ton berg- och jordmassor losshållas i samband med olika byggverksamheter, vilket är dubbelt så mycket ballast som årligen produceras från Stockholms täkter. En stor kostnad kopplad till de losshållna entreprenadbergsmassorna kommer ifrån transporterna varför den mest effektiva materialförsörjningen förutsätter att dessa massor används där de uppstår och inte forslas i väg till de relativt få täkter som finns att tillgå i regionen. Om materialen bedöms vara sulfidanrikade riskerar detta att man beslutar att skicka massorna ännu längre bort till deponiverksamheter. Region Stockholm har uppskattat tillkommande kostnader för länet som helhet, till följd striktare tolkning av lagstiftningen, till i storleksordningen 40 miljarder kr över de kommande 10 åren. Kraftigt ökade kostnader riskerar försena eller helt förhindra angelägna byggprojekt både vad gäller bostäder och infrastruktur.

Sura sulfatjordar kan om de exponeras för luft skada vattenmiljön. I samband med infrastrukturprojekt kan detta leda till krav på kostsamma åtgärder. Enligt EU:s markdirektiv ska medlemsländerna uppnå god markhälsa till 2050. I områden med sura sulfatjordar är det viktigt att planera för en markanvändning som inte leder till att markhälsan försämras. SGU har också en åtgärd från Vattenmyndigheten för att stärka kunskapen om dessa jordars utbredning och egenskaper.

I dag saknas tillräcklig geologisk kunskap om sulfidförande berg och jordar, vilket resulterar i kraftigt ökade kostnader och förseningar i angelägna byggprojekt både vad gäller bostäder och infrastruktur. Avsaknaden av sådan kunskap är ett stort problem särskilt i befolkningstäta och byggintensiva områden som Stockholmsregionen då det försvårar tillsynsvägledning och försenar och fördröjer framdriften av det nya samhället. Med hjälp av större kunskap om bergets och jordarnas svavelhalter är det möjligt att identifiera riskområden för naturligt förekommande sulfidhalter. Det finns även behov av att SGU tar fram ett oberoende kunskapsunderlag.

Önskad finansiering

För att komma till rätta med problemen med sulfidförande berg och sura sulfatjordar äskar SGU medel för att kartera förekomsten av dessa i Storstockholm och södra och mellersta Sverige. För genomförandet önskar vi nedan medel för år 2026–2028.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utan finansiering kan det bli omöjligt att genomföra projektet, vilket leder till kraftigt ökade kostnader och förseningar i angelägna byggprojekt både vad gäller bostäder och infrastruktur i Stockholmsregionen och övriga delar av landet där man har problem med sulfidförande berg och jordar.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Geologisk kartläggning: fältarbete och geologer	10 000	13 000	13 000
Geokemiska analyser	2 000	2 000	2 000
Konsulttjänster	5 000	5 000	5 000
Vägledning och kunskapsunderlag	3 000	3 000	3 000
Summa	20 000	23 000	23 000

Förstärkt geologisk kartläggning för robust samhällsplanering

SGU:s kunskapsunderlag om de geologiska förutsättningarna för markens stabilitet och byggbarhet är central för planering av byggande och infrastruktur. Klimatförändringarna utgör en växande utmaning för infrastrukturen i Sverige, och dess påverkan på transportsystemet är redan påtaglig. Översvämningar, ras och erosion kan leda till avstängningar av vägar och järnvägar, vilket har allvarliga konsekvenser för näringslivet. Företag blir mer sårbara när det gäller transporter och logistikkedjor, vilket kan hämma både import och export av produkter samt råmaterial. Det här påverkar inte bara den svenska ekonomin utan även företagets förmåga att bidra till den globala omställningen mot en mer hållbar framtid. Även med Sverige som medlem i NATO behöver transportsystemet förbättras och göras säkrare mot störningar. Många av de större transportvägarna i inre Norrland mellan kusten och över fjällkedjan till Norge är ej anpassade för tyngre transporter och kan behöva förstärkas och skyddas mot sättningar, skred och ras.

För att hantera dessa utmaningar är det avgörande att ha detaljerad geologisk information i de delar av transportsystemet som är mest sårbara och samtidigt kritiska för näringslivet. Utan denna information är det svårt att implementera effektiva åtgärder. Att agera proaktivt och öka tillgången på geologiska data är avgörande för att framtidssäkra transportsystemet och därmed hela näringslivets omställning mot ett mer robust och hållbart samhälle.

Önskad finansiering

SGU äskar medel för att ta fram och tillhandahålla modern jordartsgeologisk information för stora ytor i norra Sverige där detta saknas. Medlen ska främst användas för att säkra kompetensförsörjningen för geologisk kartläggning med fokus på jordartskartering, samt omkostnader för fältundersökningar och analyser av geologiska prover. I det planerade området för kartläggning ingår påverkansområdena för Malmbanan, E12 och väg 95.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utan finansiering kan det bli omöjligt att genomföra projektet. Stora delar av norra Sverige saknar tillgång till modern geologisk information för samhällsbyggnad. Viktiga transportsystem saknar underlag för att bedöma risker för markrörelser och andra egenskaper som påverkar transportsystemen. En ofullständig kunskap om var jordarna har stabilitetsproblem och förutsättningar för ras kan leda till onödigt höga kostnader för infrastrukturprojekt och få allvarliga konsekvenser för näringslivet.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Geologisk kartläggning i norra Sverige: fältarbete och geologer	15 000	15 000	15 000
Summa	15 000	15 000	15 000

En snabbare digital transformation

Summerande tabell: En snabbare digital transformation

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskanden			
Säkerhet och säkerhetsskydd	2 000	2 000	2 000
Informations-, IT- och cybersäkerhet	1 000	1 000	1 000
SGU som beredskapsmyndighet	9 500	11 500	13 500
Summa	12 500	14 500	16 500

Säkerhet och säkerhetsskydd

Den uppdaterade säkerhetsskyddslagen trädde i kraft den första april 2019. Lagen ställer tydligare och mer omfattande krav på myndigheter som bedriver säkerhetskänslig verksamhet avseende hur man ska skydda uppgifter som rör Sveriges säkerhet och samhällsviktiga informationssystem.

Sveriges geologiska undersökning bedriver säkerhetskänslig verksamhet dokumenterad i myndighetens säkerhetsskyddsanalys, Myndigheten samlar in och hanterar information som är av central betydelse för vårt samhälle. Myndigheten måste därför kartlägga och bedöma sina skyddsvärden samt inventera och klassificera sina informationstillgångar och IT-system efter gällande lagstiftning.

Sveriges geologiska undersökning gör bedömningen att införandet av regelverket i enlighet med säkerhetsskyddslagstiftningen, den föränderliga hotbilden tillsammans med de ökade kraven utifrån uppdraget som beredskapsmyndighet kan få betydande ekonomiska konsekvenser för myndigheten. Idag är det tydligt att effekterna av regelverket och resultatet av genomförda granskningar av säkerhetsarbetet visar att myndigheten har stora brister inom området. I syfte att åtgärda bristerna får myndigheten en ökad kostnadsbild.

Förslag till finansiering

Behov av att förstärka detta arbete finns och bedömt behov av personell förstärkning är att tillföra anslag för två årsarbetskrafter inom området säkerhet och säkerhetsskydd.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Myndigheten riskerar att röja säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och därmed inte uppfylla kraven i säkerhetsskyddslagstiftningen vilket kan få allvarliga konsekvenser i form av för myndigheten negativ publicitet samt i värsta fall sanktionsavgifter vid en eventuell tillsyn.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Utökning med två årsarbetskrafter	2 000	2 000	2 000
Summa	2 000	2 000	2 000

Informations-, IT- och cybersäkerhet

Hotbilden vad gäller attacker och påverkan på myndighetens verksamhet och informationstillgångar fortsätter att eskalera. Risken för att bli utsatt tycks inte minska utan bedömningen är att myndigheten behöver hantera ”det nya normala”. Ytterligare höjningar av hotnivån är dessutom trolig med anledning av Sveriges NATO-medlemskap. Sveriges geologiska undersökning har behov av att förstärka och implementera ett systematiskt cybersäkerhetsarbete där myndigheten hela tiden prioriterar de viktigaste åtgärderna under rådande säkerhetspolitiska utveckling som snabbt förändrar hotbilden för att upprätthålla en så god cybersäkerhet som möjligt. Sveriges geologiska undersökning ser dock att tempot behöver ökas ytterligare för att ligga i nivå med den bedömda hotbilden samt att påskynda det arbete som krävs för att åtgärda de brister som framkommit från resultatet av cybersäkerhetskollen. De insatser som myndigheten ser behöver skyndas på handlar om att under kommande period utreda behovet av sekundär IT-drift för att motsvara de förväntningar som ställs på myndighetens informationsförsörjning vid kris och krig i rollen som beredskapsmyndighet tex. redundanta system och bevarande.

Förslag till finansiering

Myndigheten behöver utöka arbetet med informations-, IT- och cybersäkerhet med en årsarbetskraft under perioden 2025–2027 för att ta fram och implementera ett systematiskt informationssäkerhetsarbete i linje med de brister som identifierats i cybersäkerhetskollen. Effekten av föreslagen finansiering kommer kunna ta hand om det mest väsentliga av dessa brister.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Myndigheten når inte erforderlig nivå på skydd och säkerhet inom områdena informations-, IT och cybersäkerhet. Riskerna för påverkan på verksamheten genom till exempel cyberattacker kommer att ligga på en för hög nivå. Myndighetens förmåga att hantera och åtgärda följdverkningar av attacker och påverkan kommer inte vara tillräcklig. Myndigheten får svårt att prioritera regeringsuppdraget kring cybersäkerhet.

Myndighetens nuvarande uppdrag skapar goda förutsättningar för ett beredskapsmyndighetsansvar inom sektor, industri, bygg och handel men detta nya uppdrag innebär också en utvidgning av ansvarsområdet vilket medför ett ökat resursbehov.

Den säkerhetskänsliga verksamhet som skulle komma med ett beredskapsansvar skulle medföra nya kostnadsposter för säkerhetsskydd vad gäller såväl personal som för tekniska och fysiska säkerhetsskyddsåtgärder. Investeringar ska hanteras inom befintlig låneram, däremot finns behov av ett utökat förvaltningsanslag för följande åtgärder:

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Utökning med en årsarbetskraft	1 000	1 000	1 000
Summa	1 000	1 000	1 000

Beredskapsmyndighet

Det gap som identifierats för att uppfylla de krav som ställs på en beredskapsmyndighet kommer att kräva både kompetensutveckling och nyrekryteringar. Myndighetens initiala rekryteringsbehov kommer framför allt att handla om personer med beredskapskompetens i vid mening (beredskap, samverkan, projektledning, målstyrning, rapportering, juridik, omvärldsbevakning med mera). Myndigheten behöver bygga upp en särskild organisatorisk funktion för beredskapsfrågorna; en organisation med ett övergripande ansvar och med en central placering i myndigheten. Detta arbete lägger grunden för det fortsatta arbetet på myndigheten och är till största del ett myndighetsinternt beredskapshöjande arbete. Detta arbete syftar även till att analysera var myndigheten befinner sig avseende förmåga till leverans som beredskapsmyndighet samt till att ta fram en tydlig bild och plan avseende den utveckling som krävs. Detta medför att det är först då myndigheten kan presentera en detaljerad bild över det fortsatta förmågehöjande arbetet och göra relevanta ställningstaganden.

Det är också viktigt för kunskapsutbyte mellan olika aktörer för att bättre förstå vad som är viktigt ur olika perspektiv. SGU behöver kommunicera den geologiska informationen till samhället på ett tillgängligt sätt.

I det sektorsgemensamma beredskapsarbetet i steg två tillkommer ytterligare samverkan med andra sektorer, civilområden, frågor om informationsdelning, beroenden, behov av inriktning och samordning och sektorsövergripande behov av samverkan och ledning att kräva ytterligare resurser.

Tillväxtverket, Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Boverket föreslås bli en del av den nya beredskapssektorn industri, bygg och handel. Eftersom både sektorn och myndigheternas roller som beredskapsmyndigheter är nya, bedömer Tillväxtverket tillsammans med SGU och Boverket att det kommer att krävas ett omfattande gemensamt arbete för att etablera sektorn och samarbetet mellan myndigheterna.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Myndigheten kan vid utebliven finansiering inte svara upp mot de krav som ställs på en beredskapsmyndighet och därmed kan Sverige inte avsevärt höja sin försörjningsberedskap. Myndigheten kommer vid utebliven finansiering behöva sprida insatserna över flera år och därmed inte motsvara förväntningarna på en skyndsam uppbyggnad av vår förmåga till robust leverans vid kris och höjd beredskap.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskandet			
Risk- och sårbarhetsanalys, utbildning och övning, planering för totalförsvaret, informationshantering, tjänsteman i beredskap, ledningsfunktion, rapportering, informationskyldighet och samverkan	9 500	11 500	13 500
Summa	9 500	11 500	13 500

En attraktivare myndighet

Summerande tabell: En attraktivare myndighet

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Sammanställning av äskanden			
Ökade gemensamma kostnader till följd av befintliga satsningar	13 700	13 700	13 700
Summa			

Gemensamma kostnader till följd av satsningar

SGU har haft förmånen att ta emot flera riktade satsningar från regeringen. Under 2024 bestod ca 40 procent av den totala budgeten för myndighetens förvaltningsanslag av tillfälliga satsningar (motsvarande ca 145 Mnkr) utan att ha erhållit några medel för att finansiera det utökade stöd detta kräver. Stöd i form av bland annat utökat rekryteringsstöd, licenskostnader, lokalkostnader, datorer och en fungerande IT-arbetsplats. Men även för arbetet för att öka myndighetens synlighet samt andra gemensamma kostnader som krävs för en fungerande och attraktiv myndighet.

Parallellt med att leverera på regeringsuppdragen genomgår myndigheten stora förändringsarbeten med helrenoverade lokaler i Lund, nya lokaler i Uppsala och ökade avskrivningskostnader och till följd av bland annat de investeringar som behöver göras i lokalerna och den tillhörande datahallen. Myndigheten behöver även ha råd med livscykelhanteringen av instrument och annan utrustning som behövs i den löpande verksamheten för att kunna leverera på vårt uppdrag, vilket annars riskerar att bli eftersatt.

I en rapport från ekonomistyrningsverket var genomsnittliga overheadkostnaden 250 tkr per årsarbetskraft 2005 vilket motsvarar ca 370 tkr i 2025 års prisnivå, när SGU gör motsvarande beräkningar visar det på en kostnad om ca 310 tkr per årsarbetskraft.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Vi jobbar med att balansera stödfunktionernas kostnader och resurser men ser samtidigt att det finns en risk att myndigheten fortsatt kommer ha en eftersatt ekonomistyrning, begränsat stöd, eftersatta myndighetsgemensamma system och processer framgent om finansiering uteblir men även att den redan eftersatta livscykelhanteringen fortsatt blir förskjuten på framtiden.

Då detta är en förutsättning för att kunna leverera på satsningarna finns dessutom en risk för undanträngningseffekter vilket innebär att vi kan leverera mindre av myndighetens grunduppdrag.

Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning

ap.1 Geovetenskaplig forskning

Anslagsposten får användas för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 923	5 923	5 923
Summa	5 923	5 923	5 923

Geovetenskaplig forskning

En av SGU:s uppgifter är att ge stöd till riktad grundforskning och tillämpad forskning – ett stöd som blivit allt viktigare i och med att konkurrensen med andra naturvetenskapliga ämnesområden hårdnar. Samhället står just nu inför stora utmaningar och för att kunna möta dessa är förståelsen för de geologiska processerna och frågor kopplade till geologi, malmgeologi och råvaruförsörjning avgörande. Den tillämpade forskningen är också en nödvändig brygga från akademien över till näringsliv och industri, där forskningsresultat kan omsättas i praktiken. För att säkerställa att frågeställningar SGU har identifierat i samband med större uppdrag och satsningar kan beforskas har myndigheten beslutat att genomföra tematiska utlysningar. Detta ska också medföra att resultaten av forskningsprojekten har hög relevans och implementeras i SGU:s verksamhet. SGU föreslår ett oförändrat anslag under perioden 2026–2028.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Flera projekt är sedan tidigare pågående, och kan då inte kunna slutföras. Vi förlorar också ett stöd för utveckling av framförallt vår undersökande verksamhet.

Anslag 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

ap.1 Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet

Anslaget får användas för att täcka kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga nerlagt gruvfältet i Adak, Malå kommun. Arbetet omfattar utredningar, miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar.

Anläggningstillgångar som hänförs till sanerings- och miljösäkringsarbetet får finansieras från anslagsposten.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14 000	14 000	14 000
Summa	14 000	14 000	14 000

Arbetet med att miljösäkra berggrum har varit resurskrävande under de senaste tre åren. Utredningsarbetet, som återupptogs 2023–2024 vid det statliga gruvfältet Adak, visar också på ett fortsatt behov av undersökningar och nya saneringsinsatser.

Önskad finansiering

SGU föreslår en oförändrad anslagsnivå på 14 miljoner kronor årligen för perioden 2026–2028 för att säkerställa att miljön i anslutning till statens avvecklade oljelagringsanläggningar och det nedlagda gruvfältet inte förorenas. Samtidigt vill SGU flagga för att eventuella miljösäkringsåtgärder vid Adak kan bli kostsamma, vilket kan kräva en översyn av anslagsnivån under 2026.

Utgiftsområde 20 – Allmän miljö- och naturvård

Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

ap.3 Sanering o återställ – del till SGU

Anslagsposten får användas för att inventera samt, i enlighet med den gällande prioritetsordningen, genomföra ansvarsutredningar, nödvändiga undersökningar, åtgärder och efterföljande miljökontroll på områden där staten har ett visst ansvar för avhjälpande och där ingen annan myndighet kan svara för avhjälpande.

Avsättningar för sanering och återställning av förorenade områden ska redovisas mot anslag det budgetår som utgifterna hänförs till.

Belopp i tkr.	2026	2027	2028
Förslag till finansiering			
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden, ap.3	100 000	100 000	100 000
Summa	100 000	100 000	100 000

Sanering och återställning av förorenade områden där staten har ett ansvar

SGU föreslår en anslagsnivå på 100 Mnkr per år för perioden 2026–2028 för arbetet med efterbehandlingsåtgärder vid de f.d. statliga förorenade områdena där staten har ett ansvar för efterbehandling i enlighet med den fleråriga plan SGU har för saneringsarbetet.

SGU föreslår därtill en bemyndiganderam på 60 Mnkr, för att arbetet ska kunna följa den fleråriga planeringen av efterbehandlingsinsatser och för att möjliggöra att avtal om entreprenadinsatser som sträcker sig över flera år kan ingås. På så sätt kan framdriften i projekten bättre säkras.

En utökad och stabil anslagsnivå för anslagspost 3, liksom en stabil bemyndiganderam, ger SGU förutsättningar att bättre planera och genomföra fleråriga insatser för att efterbehandla förorenade områden och öka framdriften i verksamheten och efterbehandlingstakten. Om efterbehandlingsentreprenader behöver delas upp i flera etapper/kontrakt över tid eller till och med avbrott eller tidsförskjutningar i påbörjade projekt medför det en avsevärd effektiviseringsförlust i arbetet och den önskade ökade takten i efterbehandlingsarbetet.

Arbetet med efterbehandling av förorenade områden är viktigt för att på kort och lång sikt minska riskerna för människors hälsa och miljön till följd av dessa. Det är en viktig del av miljömålsarbetet. SGU har ett särskilt ansvar för efterbehandlingsåtgärder vid de f.d. statliga förorenade områdena där staten har ett ansvar i och med att tidigare statliga verksamhetsutövare inte längre finns kvar. Totalt har nästan 230 sådana områden identifierats. SGU upprättar och följer en långsiktig plan för hanteringen och successivt undersöks och åtgärdas de förorenade områdena med störst riskerna för människors hälsa och miljön. Under perioden 2026–2028

väntas ett ökat antal förorenade områden kunna åtgärdas och ett flertal större entreprenader planeras vid bland annat Bodentvätten, Långseletvätten samt Hugelsta f.d. skjutfält.

Önskad finansiering

Sammantaget bedöms de totala kostnaderna för åren 2026–2028 uppgå till cirka 300 Mnkr. Kostnaderna utgörs dels av myndighetens arbete med de förorenade områdena med statligt ansvar, dels av externa kostnader i form av konsult- och entreprenadkostnader, laboratoriekostnader, mm. i samband med de efterbehandlingsprojekt som genomförs. För att undvika avbrott eller fördröjningar i pågående projekt som kan gå vidare till åtgärd och öka takten i efterbehandlingsarbetet ser SGU ett behov av utökad anslagsnivå och ett stabilt bemyndigande.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Utebliven eller minskad finansiering skulle direkt påverka framdriften av projekt där staten har ett ansvar, vilket skulle resultera i färre efterbehandlade förorenade områden och en långsammare åtgärdstakt. Detta skulle försena uppfyllandet av miljömålen och innebära ökade hälsorisker och miljökonsekvenser för samhället.

Utan en stabil och tillräcklig anslagsnivå på 100 miljoner kronor per år under perioden 2026–2028 och en bemyndiganderam på 60 miljoner kronor skulle konsekvenserna bland annat innebära ökade risker för förseningar och avbrott i pågående projekt. Dessutom skulle åtgärdstakten minska, vilket innebär att färre förorenade områden kan saneras under perioden 2026–2028. Vidare skulle en otillräcklig bemyndiganderam begränsa möjligheten att teckna avtal för entreprenader som löper över flera år, vilket skulle försvåra långsiktig planering och påverka projektens framdrift negativt.

Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

ap.2 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Anslagsposten får användas för utgifter för insatser och åtgärder för att förbättra, bevara, planera, restaurera och skydda havs- och vattenmiljöer. Anslagsposten får där förordningar inom området så medger även användas för statsbidrag. Anslagsposten får också användas för medfinansiering av EU-medel, medlemskap i internationella organisationer samt för utvärdering av ovan angivna insatser och åtgärder.

Högst 27 000 000 kronor får betalas ut som bidrag för arbete enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660) enligt följande:

- *högst 18 000 000 kronor till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut*
- *högst 9 000 000 kronor till Sveriges geologiska undersökning.*

Belopp i tkr	2026	2027	2028
Förslag till finansiering			
Arbete enligt vattenförvaltningsförordningen (bidrag via Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev)	9 000	9 000	9 000
Summa	9 000	9 000	9 000

Vattenförvaltning

En del av anslagsposten, som fördelas via Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev, får betalas ut som bidrag för arbete enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660) varav högst 9 miljoner kronor får betalas ut till SGU för arbete med grundvattenrelaterade frågor inom vattenförvaltningen. SGU använder bidraget i första hand för att löpande hålla föreskrifter och vägledningarna uppdaterade. En annan viktig uppgift är att kunna tillhandahålla ändamålsenliga grundvattendata i vattenförvaltningen. SGU bevakar också arbetet med grundvattenfrågor på EU-nivå och bistår regeringskansliet med expertstöd när grundvattendirektivet och andra relaterade direktiv utvärderas och revideras.

Önskad finansiering

SGU:s arbete enligt ovan behöver långsiktig finansiering med minst 9 miljoner kr per år, för att kunna tillhandahålla rätt kompetens och korrekta underlag i rätt tid inom arbetet enligt vattenförvaltningsförordningen. Det skulle vara önskvärt att villkoret i Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev omformuleras till att minst 9 miljoner kronor får betalas ut till SGU för arbete inom vattenförvaltningen.

Konsekvenser vid utebliven finansiering

Vid utebliven, eller starkt reducerad finansiering, kan inte SGU garantera att föreskrifter och vägledningarna uppdateras i takt med revideringar av EU-direktiv, nya vägledande domar på EU-nivå och i svenska miljödomstolar samt behoven inom vattenförvaltningens 6-årscykler. Detta ökar risken för att t.ex. underlagen i tillståndprocesser för nya och utökade verksamheter drar ut på tiden eller i värsta fall inte vilar på rättssäker grund. Risken ökar också att underlagen inom vattenförvaltningen håller sämre kvalitet eller i värsta fall behöver göras om under pågående förvaltningscykel med risk för försenade förvaltningsplaner och åtgärdsprogram och försenad rapportering till EU. Processerna inom vattenförvaltningen utgör en lång kedja av ömsesidigt beroende moment där grunden utgörs av uppdaterade och ändamålsenliga föreskrifter och vägledningarna. Ytterligare en effekt av utebliven eller starkt reducerad finansiering är att SGU:s möjligheter att tillhandahålla ändamålsenliga grundvattendata i vattenförvaltningen minskar drastiskt.

Avgiftsintäkter som disponeras

Avgiftsfinansierad verksamhet

Enligt förordning (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning får SGU mot avgift bedriva uppdragsverksamhet och tjänsteexport. Nivån på avgifterna sätts så att intäkterna täcker samtliga kostnader, såväl direkta som indirekta, som rör verksamheten. Intäkterna förväntas uppgå till ca 40,1 miljoner kronor 2025 och ca 31 miljoner kronor årligen för 2026–2028.

Övriga avgiftsintäkter som disponeras

Intäkter av avgifter som tas ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen (1992:191) avsåg tidigare i första hand försäljning av geologisk information i form av databaser, kartor och publikationer. Avgifter som fortsatt förekommer är viss andrahandsuthyrning av lokaler samt deltagaravgift vid konferens Grundvattendagarna som SGU arrangerar vartannat år. Intäkterna beräknas till 0,5 miljoner kronor under 2025, 1 miljon kr för 2026, 0,5 miljoner kronor 2027 och 1 miljon kronor 2028.

Övriga intäkter som disponeras

SGU som huvudman för efterbehandling av förorenade områden

SGU kan på begäran från en kommun agera huvudman för objekt där efterbehandlingsåtgärder utförs helt eller delvis med statsbidrag. Finansieringen av utredningar och åtgärder görs genom bidrag från Naturvårdsverket via länsstyrelsen i enlighet med förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningsskador och statsbidrag för sådant avhjälpande. SGU bedömer att myndigheten under perioden 2026–2028 kommer att upparbeta i storleksordning 100 miljoner kronor årligen som finansieras med bidrag från Naturvårdsverket.

SGU:s arbete som huvudman ger goda resultat och myndigheten tar emot många förfrågningar om huvudmannaskap. SGU ser en möjlighet att kunna göra än större nytta i systemet och bidra till ökad åtgärdstakt. För att växla upp myndighetens arbete som huvudman i bidragssystemet föreslås SGU:s ramanslag förstärkas med 5 miljoner kronor per år, till totalt 15 miljoner kronor per år för arbetet med förorenade områden (BFO). Den föreslagna förstärkningen skulle göra det möjligt för SGU att försätta växa och ta en större roll i det nationella efterbehandlingsarbetet, fortsätta med nya åtaganden och bidra till en taktökning.

Förorenade områden med statligt ansvar där ansvaret för avhjälpandet delas med andra parter

SGU har i uppdrag att inventera samt genomföra ansvarsutredningar, undersökningar och åtgärder på förorenade områden där staten har ett visst ansvar för avhjälpandet och där ingen annan myndighet kan svara för detta. I vissa fall finns ett delat ansvar mellan staten och andra parter. Finansieringen av insatser där det finns ett delat ansvar kan regleras genom avtal där

övriga ansvariga erlägger betalning till SGU för sin andel av de kostnader som uppstår. Under perioden 2026–2028 uppskattas intäkter på 37 miljoner kronor från delansvariga parter.

Myndighetssamverkan kring områden förorenade med PFAS

Myndighetssamverkan i arbetet att kartlägga, utreda och åtgärda PFAS-föroreningar är av stor vikt för att hantera det stora problem som PFAS i miljön utgör. Anslag 1:4 föreslås fortsatt användas för kartläggning av PFAS och för att förebygga och förhindra risker med PFAS genom utredningar, fortsatt teknikutveckling och genomförande av saneringsåtgärder. Kunskap om metoder för att minska riskerna med PFAS-förorenade områden behöver utvecklas genom pilotprojekt och fullskalestudier samt att erfarenheterna tillgängliggörs för branschen.

SGU:s samverkan med andra myndigheter och deltagande i FoU-projekt

SGU är en aktiv partner i internationellt samarbete och internationella forsknings- och utvecklingsprojekt. Flera projekt med extern finansiering pågår och bedöms fortsätta under de närmaste åren. SGU samverkar också med andra statliga myndigheter. Den externa bidragsfinansieringen inom dessa områden beräknas till 76 miljoner kronor för 2025. Så långt SGU kan bedöma kommer intäkterna att ligga på en nivå kring 60 miljoner kronor 2026–2028.

Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel

Avgifter enligt minerallagen

Med stöd av 14 kap. 1–2 §§ minerallagen (1991:45) samt 2 §, 10–11 §§, 19 § och 43 § mineralförordningen (1992:285) tar Bergsstaten ut ansöknings- och undersökningsavgifter. Undersökningsavgiften varierar med typ av koncessionsmineral och med undersökningstiden. För bearbetningskoncession och markanvisningsförrättning betalas endast en ansökningsavgift och en markanvisningsavgift.

Med stöd av punkt 59–60 §§ mineralförordningen tas en avgift (försvarsavgift) ut av innehavare av utmål enligt gruvlagen samt äldre rättighet avseende stenkol.

Prognosen för de sammantagna avgifterna är 35 miljoner kronor för 2025 och därefter cirka 45 miljoner kronor årligen för 2026–2028.

Mineralersättning

För bearbetningskoncessioner som har beviljats sedan den 1 maj 2005 ska koncessionshavaren betala en mineralersättning enligt 7 kap. 7 § minerallagen (1991:45) samt 48 49a §§ mineralförordningen (1992:285). Ersättningen motsvarar två promille av det beräknade värdet av de mineral som har brutits och uppfodrads under året inom koncessionen. Tre fjärdedelar av ersättningen tillfaller fastighetsägare inom koncessionsområdet och en fjärdedel staten.

Intäkterna från mineralersättning beräknas till 5,8 miljoner kronor för 2025, 6,4 miljoner kronor för 2026 och 7,1 miljoner kronor årligen för 2027–2028.

Försäljning av oljelagringsanläggningar

SGU kan i vissa fall uppbära intäkter från försäljning av oljelagringsanläggningar med tillhörande utrustning med mera. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel efter avdrag för direkta försäljningsomkostnader.

För 2026–2028 förväntas inga försäljningsintäkter av detta slag.

Avgifter enligt 5 § kontinentalsockelförordningen

Enligt 5 § kontinentalsockelförordningen (1966:315) meddelar SGU tillstånd till sand-, grus- eller stentäkt på kontinentalsockeln. För lagakraftvunna tillstånd tar SGU ut en avgift beräknad på utvunnen kvantitet.

För 2026–2028 förväntas i dagsläget inga avgiftsintäkter av detta slag då inga gällande tillstånd avseende sand-, grus- och stentäkt för tillfället finns. Tillkommande tillstånd kan komma att påverka bedömningen.

Utökad information

Översikt över verksamhetens finansiering

Tkr ¹⁾	År -1 utfall år 2024	År 0 prognos år 2025	År 1 beräknat år 2026	År 2 beräknat år 2027	År 3 beräknat år 2028
Finansieringskälla					
Utgiftsområde 24 Näringsliv					
<i>Anslag 1:8 Sveriges geologiska undersökning</i>					
<i>ap.1 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.</i>	385 605 ²⁾	391 082 ³⁾	613 456 ⁴⁾	715 189	678 134
<i>Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning</i>					
<i>ap.1 Geovetenskaplig forskning</i>	5 923 ⁵⁾	5 923 ⁶⁾	5 923 ⁷⁾	5 923	5 923
<i>Anslag 1:10 Miljöskydd av oljelagringsanläggningar</i>					
<i>ap.1 Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet</i>	13 944 ⁸⁾	13 696 ⁹⁾	14 000 ¹⁰⁾	14 000	14 000
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård					
<i>Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden</i>					
<i>ap. 3 Sanering o återställ - del till SGU</i>	63 558 ¹¹⁾	85 000 ¹²⁾	100 000 ¹³⁾	100 000	100 000
<i>Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö</i>					
<i>ap.2 Havs- och vattenmiljöer</i>		9 000	9 000 ¹⁴⁾	9 000	9 000
Avgiftsinintäkter som disponeras	52 765	52 500	40 544	59 360	32 900
- uppdragsverksamhet	29 080	40 192	27 000	27 000	27 000
- tjänsteexport	7 917	7 556	4 000	4 000	4 000
- intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	4 431	500	1 000	500	1 000
Övriga intäkter som disponeras	160 180	176 282	160 000	160 000	160 000
- varav bidrag till efterbehandling av förorenade områden (BFO)	92 422	100 223	100 000	100 000	100 000
Summa	681 976	733 483	942 923	1 063 472	999 957
Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel	33 191	40 800	51 400	52 100	52 100
- avgifter enligt minerallagen	27 910	35 000	45 000	45 000	45 000
- Mineralersättning	5 281	5 800	6 400	7 100	7 100
- Försäljning av oljelagringsanläggningar	0	0	0	0	0
- Avgifter enligt 5 § kontinentalsockelförordning	0	0	0	0	0
- Övriga inkomster	0	0	0	0	0

-
- 1) Uppgifterna för åren 2026-2028 anges i 2025 års prisnivå.
- 2) **1:8** Utgående överföringsbelopp vid utgången av **år 2024** uppgår -12 957 tkr. I enlighet med SGU:s regleringsbrev disponerar myndigheten ett anslagssparande om 3 %.
- 3) **1:8** Finansiering **år 2025** från anslag Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (391 082 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2025 beslutade tilldelningen (404 039 tkr) samt ett nyttjande av anslagskredit 12 957 tkr (inkl överskridande 1 645 tkr).
- 4) **1:8** Finansiering **år 2026** från anslag Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (613 456 tkr) baseras på den i budgetpropositionen föreslagna anslagsnivån (385 256 tkr). Därtill föreslås anslaget i detta budgetunderlag tillföras medel om sammanlagt 255 200 tkr.
- 5) **1:9** Utgående överföringsbelopp vid utgången av **år 2024** uppgår till 0 tkr. I enlighet med SGU:s regleringsbrev disponerar myndigheten inget anslagssparande.
- 6) **1:9** Finansiering **år 2025** från anslag Geovetenskaplig forskning (5 923 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2025 beslutade tilldelningen (5 923 tkr).
- 7) **1:9** Finansiering **år 2026** från anslag Geovetenskaplig forskning (5 923 tkr) baseras på den i budgetpropositionen för år 2026 föreslagna anslagsnivån (5 923 tkr).
- 8) **1:10** Utgående kreditutnyttjande vid utgången av **år 2024** uppgick till 304 tkr efter indrag om 360 tkr. I enlighet med SGU:s regleringsbrev disponerar myndigheten inget anslagssparande.
- 9) **1:10** Finansiering **år 2025** från anslag Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet (13 696 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2025 beslutade tilldelningen (14 000 tkr) samt reglering av utnyttad anslagskredit från 2024 (304 tkr).
- 10) **1:10** Finansiering **år 2026** från anslag Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet (14 000 tkr) baseras på den i budgetpropositionen för år 2026 föreslagna anslagsnivån (14 000 tkr).
- 11) **1:4** Anslagssparandet vid utgången av **år 2024** uppgår till 21 442 tkr före indrag om 21 442 tkr. I enlighet med Naturvårdsverkets regleringsbrev disponerar SGU inget anslagssparande.
- 12) **1:4** Finansiering **år 2025** från anslag Sanering och återställ - del till SGU (85 000 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för Naturvårdsverket år 2025 beslutade tilldelningen under ap. 3 (85 000 tkr).
- 13) **1:4** Finansiering **år 2026** från anslag Sanering och återställ - del till SGU (100 000 tkr) grundar sig på att arbetet med de statligt förorenade områdena nu har kommit så långt i processen att flera objekt är klara för åtgärd.
- 14) **1:11** Finansiering **år 2026** från anslag Åtgärder för havs- och vattenmiljö (9 000 tkr) föreslås för arbete inom vattenförvaltningen i enlighet med förslag i detta budgetunderlag.

Räntekonto med kredit och annan kredit i Riksgäldskontoret

SGU föreslår att en räntekontokredit om 22 miljoner kronor ställs till myndighetens förfogande. För projekt inom uppdrag och tjänsteexport erhålles betalning i många fall först efter det att avtalade tjänster har levererats. För EU-finansierade projekt likväl som för projekt inom den bidragsfinansierade saneringsverksamheten (BFO) ska upparbetade kostnader först granskas och godkännas av betalande part innan likvid erläggs.

(Samtliga belopp anges i tkr)	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året		tkr	tkr
Minsta behållning på räntekontot under året	4 567	2 000	2 000
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	66 449	35 000	35 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		tkr	tkr
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	20 000	22 000	22 000

Anslagskredit på ramanslag

Anslag 24 1:8 Sveriges geologiska undersökning

SGU föreslår att en anslagskredit motsvarande 3 procent av tilldelade medel ställs till myndighetens förfogande under 2026–2028.

Anslag 24 1:9 Geovetenskaplig forskning

Inget behov av anslagskredit föreligger.

Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

SGU föreslår att en anslagskredit motsvarande 3 procent av tilldelade medel ställs till myndighetens förfogande under 2026–2028.

Anslag 20 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

SGU föreslår också ett anslagssparande på 3 procent av tilldelade medel på ap.3. Detta för att ytterligare effektivisera anslagsutnyttjandet och möjliggöra att fler insatser kan fullföljas även om det till exempel skett en förskjutning över tid i en efterbehandlingsentreprenad. Genom ett anslagssparande ges en möjlighet att säkerställa stabilitet och kontinuitet i verksamheten.

Förslag till disponibelt anslagssparande

Anslag 24 1:8 Sveriges geologiska undersökning

SGU föreslår att få disponera ett anslagssparande på 3 procent under 2026–2028.

Anslag 24 1:9 Geovetenskaplig forskning

Inget behov av disponibelt anslagssparande föreligger.

Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

SGU föreslår att få disponera ett anslagssparande på 3 procent under 2026–2028. I arbetet med oljelagringsanläggningarna finns externa beroenden som medför särskilda osäkerheter i tid och i kostnader. Det handlar om tillstånd hos mark- och miljödomstol, krav från tillsynsmyndigheter, överprövade upphandlingar, tillgång till mark, avtal med andra verksamhetsutövare med mera.

Planeringsförutsättningarna för fullt upparbetande av tilldelade medel är därför ogynnsamma. Förutsättningarna för en mer ändamålsenlig planering, och därmed en mer kostnadseffektiv verksamhet, skulle förbättras om SGU, som komplement till en anslagskredit motsvarande 3 procent av tilldelade medel, har möjlighet att överföra oförbrukade medel mellan åren.

Anslag 20 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

SGU föreslår att få disponera ett anslagssparande på 3 procent under 2026–2028. Processen med sanering av förorenade områden är beroende av ett flertal externa faktorer. Osäkerheterna avseende bland annat tiden för att träffa avtal med delansvariga parter, eventuella överklaganden i upphandlingsprocessen, tillståndsprövning m.m. innebär att det inte går att veta exakt när saneringskostnaderna faller ut – något som försvårar planering och fullt upparbetande av tilldelade medel. Om SGU får disponera ett anslagssparande samt möjlighet till 3 procent anslagskredit för verksamheten kommer arbetet att effektiviseras och fler åtgärdsprojekt att kunna drivas parallellt.

Bemyndiganden

Beloppen avseende infriade förpliktelser i bemyndigandetabellen är indikativa.

SGU föreslår en bemyndiganderam för Sanering och återställning på 60 Mnkr (indikativt belopp över tre år), för att arbetet ska kunna följa den fleråriga planeringen av efterbehandlingsinsatser och för att möjliggöra att avtal om entreprenadinsatser som sträcker sig över flera år kan ingås. På så sätt kan framdriften i projekten bättre säkras. En otillräcklig bemyndiganderam skulle begränsa möjligheten att teckna avtal för entreprenader som löper över flera år, vilket skulle försvåra långsiktig planering och påverka projektens framdrift negativt.

2001004 003 Sanering och återställning - del till Sveriges geologiska undersökning							
(Samtliga belopp anges i tkr)	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 - slutår Beräknat	Slutår
Ekonomiska åtaganden vid årets början	6 872	18 930	60 000	60 000	15 000		
Nya ekonomiska åtaganden	17 133	<input type="text" value="60 000"/>	<input type="text" value="45 000"/>				
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden ¹	5 075	<input type="text" value="18 930"/>	<input type="text" value="45 000"/>	<input type="text" value="45 000"/>	<input type="text" value="15 000"/>		<input type="text" value="2028"/>
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2025 ¹			<input type="text" value="45 000"/>	<input type="text" value="10 000"/>	<input type="text" value="5 000"/>		2028
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	0	<input type="text" value="tkr"/>					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	18 930	60 000	60 000	15 000	0		
Beslutat/föreslaget bemyndigande ¹	60 000	60 000	<input type="text" value="60 000"/>				
Beslutad/beräknad anslagsnivå ¹		<input type="text" value="85 000"/>	<input type="text" value="100 000"/>	<input type="text" value="100 000"/>	<input type="text" value="100 000"/>		

SGU föreslår en bemyndiganderam om 5 Mnkr för 2026 (indikativt belopp över tre år). Det ger SGU förutsättningar att kunna teckna avtal om bidrag till fleråriga forskningsprojekt.

2401009 001 Geovetenskaplig forskning

(Samtliga belopp anges i tkr)	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat	2029 - slutår Beräknat	Slutår
Ekonomiska åtaganden vid årets början	4 500	4 481	5 000	5 000	2 500		
Nya ekonomiska åtaganden	2 961	1 442	2 500				
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden ❶	2 980	923	2 500	2 500	2 500		2028
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden vid utgången av 2025 ❶			2 500	2 500			2027
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden		tkr					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	4 481	5 000	5 000	2 500	0		
Beslutat/föreslaget bemyndigande ❶	5 000	5 000	5 000				
Beslutad/beräknad anslagsnivå ❶		5 923	5 923	5 923	5 923		

Verksamhetsinvesteringar

(Samtliga belopp anges i tkr)	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	21 525	6 941	24 500	4 000	4 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	17 504	50 000	36 500	5 000	5 000
Byggnader, mark och annan fast egendom	1 628	tkr	tkr	tkr	tkr
Övriga verksamhetsinvesteringar	4 478	tkr	tkr	tkr	tkr
Summa verksamhetsinvesteringar	45 135	56 941	61 000	9 000	9 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjning...)	44 366	56 941	61 000	9 000	9 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	tkr	tkr	tkr	tkr	tkr
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsföror...)	tkr	tkr	tkr	tkr	tkr
2401010 001 Oljelagringsanläggningar m.m. samt A...	1 968	tkr	tkr	tkr	tkr
Välj anslag - Välj i listan för att lägga till anslag					
Summa finansiering	46 334	56 941	61 000	9 000	9 000
Kommentar (max 2000 tecken)					
Differens mellan låneupptag i Riksgälden och bokfört värde år 2024 beror på ett ngt för högt uppskattat lånebelopp vid sista lånetillfället för året. Det gäller till största del investeringar i samband med flytt av huvudkontoret.					

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

(Samtliga belopp anges i tkr)	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	144 021	169 216	196 000	223 025	201 142
Nyupplåning	44 366	56 941	61 000	9 000	9 000
Amorteringar	19 171	30 157	33 975	30 883	28 174
UB lån i Riksgäldskontoret	169 216	196 000	223 025	201 142	181 968
Beslutad/föreslagen låneram	172 000	196 000	223 025	201 142	181 968
Ränteutgifter	4 200	4 500	4 500	4 200	4 000
Summa amorteringar och ränteutgifter	23 371	34 657	38 475	35 083	32 174
Finansiering av räntor och avskrivningar					
- Välj i listan för att lägga till anslag					
2401008 001 Geologisk undersökningsverksamhet ...	23 371	34 657	38 475	35 083	32 174
Övrig finansiering	tkr	tkr	tkr	tkr	tkr
Summa finansiering	23 371	34 657	38 475	35 083	32 174